

Universiadoje lietuviai toliau skina medalius

Sendženis (Lrytas.lt) – Sendženio mieste, Kinijoje, vykstančioje universiadoje Lietuvos dviratininkė Vilija Sereikaitė 3 kilometrų asmeninio persikiojimo lenktynėse tris kartus gerino universiados rezultatą ir tapo čempione. Baigiamosiose lenktynėse ji įveikė Ukrainos atstovę Lesija Kalitovska. Aušrinė Trebaitė šioje rungtyje užėmė penktą vietą.

Sidabro medalį universiados sunkiosios atletikos varžybose iškovojo Aurimas Didžbalis. Svorio kategorijoje iki 94 kg jis išrovė 207 kg, išstūmė 207 kg ir, dvikovėje surinkęs 387 kg, nusileido tik čempionu tapusiam rusui Andrej Demanov, kuris dvikovėje iškėlė 390 kg (177+205). A. Didžbaliui atiteko ir mažieji aukso bei sidabro medaliai atitinkamai rovimui bei stūmimo veiksmuose.

Sidabro medalį Lietuvai vasaros

Dviratininkė V. Sereikaitė universiadoje iškovojo aukso medalį. ELTA nuotr.

universiadoje iškovojo ir disko metikė Zinaida Sendriūtė. Lengvosios atletikos varžybų disko metime Z. Sendriūtė geriausiu trečiuoju bandymu įrankį nuskraidino 62,49 m ir, pagerinusi asmeninį rekordą, vos 1,5 m nusileido čempionate tapusiai bei paskutiniu bandymu 63,99 m diską nusviedusiai lenkei Zaneta Glanc.

Sprinteris Rytis Sakalauskas pagerino Lietuvos pasiekimą ir taip pat iškovojo sidabro medalį. Tuo tarpu mūsų šalies sprinterė Lina Grinčikaitė lengvosios atletikos varžybose iškovojo bronzą. 100 m bėgime čempionės vardą gynusi lietuvė nuotolį įveikė per 11,44 sekundės ir užėmė trečią vietą.

Lietuvos sportininkai Kinijoje jau iškovojo 4 aukso, 3 sidabro bei 2 bronzos medalius.

PERIODICALS

„Švento miško“ stovyklautojai – 6 psl.

ŠIAME NUMERYJE:

- Pusantro karto suklupus – 2
- Teroristinis kvaitulys pasiekė ir Norvegiją – 3
- Rugpjūčio pagrybavimai – 3
- Pasitikėjimas ir viltis veda mus pirmyn – 4
- Lietuviai pacientai sunkiai atsisako senų įpročių – 5
- Skautybės kelias – 6
- „Draugo“ lietuviukai – 7
- Latavos kraštas: nuo karaliaus iki vyskupo – 8
- Mūsų stalui – 9
- Žvaigždėtas rugpjūčio dangus – 12
- Karališku laivu Viduržemio jūra! (16) – 13

Valiutų santykis
1 USD — 2.40 LT
1 EUR — 3.45 LT

Lietuvos kariuomenės vadas dalyvauja konferencijoje

Vilnius (BNS) – Lietuvos kariuomenės vadas generolas leitenantas Arvydas Pocius ir jį lydinti delegacija Garmiše, Vokietijoje, dalyvauja JAV karinių pajėgų vadavietės Europoje (United States European Command, EUCOM) surengtoje konferencijoje „Tvirtos partnerystės“. Renginyje dalyvauja 22 JAV globojamoje programoje dalyvaujančių Europos šalių kariuomenių vadai ir 22 JAV Nacionalinių gvardijų vadai. Konferencijos metu didžiausias dėmesys skiriamas

krizių valdymo ir humanitarinės pagalbos sritims aptarti. Konferencijoje siekiama gerinti JAV prižiūrime programoje dalyvaujančių šalių bendradarbiavimą, nustatyti reikalingus pajėgumus humanitarinės pagalbos ir krizių valdymo srityse Europos regione. Joje taip pat siekiama padėti pamatus regioninėms krizių valdymo strategijoms, pasidalyti patirtimi, aptarti galimus trūkumus ir pavojus kiekviename regione.

Kartu su Lietuvos kariuomenės

vadų konferencijoje dalyvauja Jungtinio štabo viršininkas pulkininkas Vilmantas Tamošaitis ir Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus pavaduotojas vidaus tarnybos pulkininkas Artūras Račkauskas. Lietuva JAV prižiūrime programoje dalyvauja nuo 1993 metų, aktyviai bendradarbiaudama su JAV Pennsylvania valstijos nacionaline gvardija.

Šv. Kryžiaus ligoninė ir „Vanguard“ nutraukė sutartį

Čikaga (Šv. Kryžiaus ligoninės info) – Šv. Kazimiero seselių kongregacijos įsteigta Šv. Kryžiaus ligoninė ir ligoninių tinklas „Vanguard Health Systems of Tennessee“ nusprendė nutraukti anksčiau sudarytą sutartį. Šv. Kryžiaus ligoninės prezidentas ir vykdomasis direktorius Wayne Lerner tvirtino, kad toks sprendimas susijęs su sudėtinga šalies ekonomine padėtimi. „Sėkmingai dirbti trukdo stringantis valstybinis sveikatos paslaugų apmokėjimas ir ekonominius iššūkius nuolat pateikianti šiuolaikinė sveikatos priežiūros aplinka. Šv. Kryžiaus ligoninės sutartis su „Vanguard Health Systems“ buvo drąsus sprendimas, tačiau laikas parodė, kad jis nepasiteisino“, – sakė W. Lerner.

Sutartis tarp ligoninės ir „Vanguard Health Systems“ baigėsi šių metų birželio 30 d. ir ji nebuvo atnaujinta. „Pripažįstame, kad daugelis dėl to nusivils, tačiau norime patikinti, jog Šv. Kryžiaus ligoninė ir toliau tęs daugiau kaip prieš 80 metų geraširdės Motinos Marijos Kaupaitės pradėtą misiją, aptarnaudama ekonomiškai sunkiai besiverčiančias šeimas ir teikdama būtinas sveikatos prie-

Šv. Kryžiaus ligoninė Čikagoje.

„Draugo“ archyvo nuotr.

žiūros paslaugas finansinių problemų turinčiai bendruomenei“, – sakė Šv. Kazimiero seselių kongregacijos vyriausioji seselė Immacula Wendt.

Nepaisant sudėtingų ekonominių iššūkių, Šv. Kryžiaus ligoninė, įsikūrusi Čikagos pietvakariniame rajone, pastaruosius penkerius metus dirbo gana stabiliai. „Mes toliau plečiame ir geriname paslaugas – galima paminėti Šeimos gimdymo centrą ir išplėstą greitosios pagalbos skyrių (emergency room)“. Aktyviai dirbame su mūsų medicinos darbuotojais, steng-

damiesi kuo geriau aptarnauti etniniu, rasiniu bei socialiniu požiūriu labai margą bendruomenę. Mes teikiame pirmenybę paslaugų kokybei ir veiksmingumui, ir kantraus darbo dėka tai pasiekiame,“ – sakė ligoninės vadovas W. Lerner. „Pokyčiai Čikagos sveikatos priežiūros sistemoje suteikia nemažas galimybes ir Šv. Kryžiaus ligoninei, – sakė vyriausioji seselė I. Wendt. – Tikimės, kad mums ir toliau pavyks vykdyti duotus įsipareigojimus tiems, kam tarnaujame.“

Redakcijos žodis

Mažiau nei už dviejų savaitių Lietuvoje prasidėsiantis Europos vyrų krepšinio čempionatas („Eurobasket 2011“) bandys rodyti ne tik lietuvių meilę krepšiniui, bet ir atkreips dėmesį į socialines bėdas, ragins atsigręžti į socialiai jautrias visuomenės grupes. Rugpjūčio 31–rugsėjo 18 d. šešiuose Lietuvos miestuose vyksiantis turnyras prasidės nuo kamuolių mušinėjimo, prie kurio drauge su Tarptautinės krepšinio federacijos Europos padaliniu nusprendė prisidėti ir krepšininko Lino Kleizos labdaros ir paramos fondas. Kamuolių mušinėjimo metu bus renkamos lėšos jaunimo ugdymo centrui atidaryti. Dalyviai labdarai galės skirti savo nuožiūra pasirinktą pinigų sumą, pinigus taip pat bus galima pervesti tiesiai į L. Kleizos labdaros ir paramos fondo sąskaitą. Dėl traumos Europos čempionate negalėsiantis žaisti L. Kleiza teigia, jog tokių renginių, koks planuojamas Lietuvoje, nebuvo nė vieno ankstesnio čempionato metu. Kaip jaunimui seksis, galės pamatyti ir Svėdasų senelių globos namų gyventojai. Kitos trys vietovės bus paskelbtos vėliau.

Vyr. redaktorė Dalia Cidzikaitė

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday and Saturday except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532. Tel.: 773-585-9500.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$150.00. Postmaster: Send address changes to

Draugas – 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5532

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiunčiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja. „Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00 JAV

metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00 Pima klase: kasdien \$340.00 • visos savaitės \$240.00 Kanadoje (USD)

metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00 • 3 mėn. \$110.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis oro paštu metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00 Į Lietuvą reguliariu paštu metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA: JAV

metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00 • 3 mėn. \$48.00 Kanadoje (USD) metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00 • 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis oro paštu metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00 Į Lietuvą reguliariu paštu metams \$70.00

Vyriausioji redaktorė – Dalia Cidzikaitė dalia.cidzikaitė@gmail.com Kultūrinio šeštadieninio priedo redaktorė – Renata Šerelytė rainbow.vilnius@gmail.com Moderatorius – kun. Viktoras Rimšelis

• Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba. • Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba. • Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos gavus prašymą, ką nors skelbti. • Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugoja. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

El. paštas: rastine@draugas.org skelbimai@draugas.org administracija@draugas.org

Lietuva pusanтро karto suklupo santykiuose su Baltarusija. Apmaudžia nepateisinamą klaidą padarė Teisingumo ministerija, perduodama Minskui duomenis apie žmogaus teisių gynėjo Alesi Beliacki ir kitų disidentų

banko sąskaitas. Rugpjūčio 18 d. A. Beliacki Baltarusijoje buvo oficialiai apkaltintas pajamų slėpimu ypač dideliu mastu. Vėl suklupta, kai Lietuvos ambasada Baltarusijoje išdavė vizą Baltarusijos teisingumo viceministrei Alla Bodak, kuri yra įtraukta į Europos Sąjungos (ES) nepageidaujamų asmenų sąrašą. Padėti iš dalies pataisė Lietuvos pasieniečiai, kurie panaikino A. Bodak dokumentą ir jai neleido įvažiuoti į Lietuvos teritoriją.

Lietuva nėra vienintelė valstybė, kurios žinybos dirba netinkamai. Paaškęjo, kad Lenkija, kuri mėgsta save vaizduoti pagrindine baltarusių demokratų gynėja, pasielgė panašiai ir perdavė duomenis apie A. Beliacki finansus baltarusiams gegužės mėnesį. Būta pranešimų, kad ir Čekija perdavė duomenis apie A. Beliacki sąskaitas, bet Praha tai neigia.

Lenkijos atvejis primena, kad reikia per greitai pasiduoti saviplakai ir emocijingiems teiginiams apie išskirtines lietuvių būdo ydas ir Lietuvos valstybės trūkumus. Lietuviai nėra tobuli, bet ir mūsų kaimynai nėra nepriekaištingi. Antra vertus, kaimyno nuodėmės manęs neišteisina. Abu atvejai parodė, kad atsakingos Lietuvos valstybės institucijos nedirba, kaip turėtų. Svarbu išaiškinti trūkumus, nustatyti, ar jie yra atsitiktiniai ar sisteminiai, juos pašalinti, ir, reikalui esant, atitinkamai nubausti atsakingus pareigūnus.

Ir geriausiomis aplinkybėmis tai nėra tokia paprasta užduotis. Padėti apsunkina klausimo politizavimas ir kai kurių politikų bei žinybų pastangos nusiplauti rankas ir primesti atsakomybę kitiems. Ypač blogą skonį paliko vieša ir gana ilgai užtrukusi Teisingumo ir Užsienio reikalų ministerijų dvikova. Abi ministerijos užmiršo, kad jos priklauso tai pačiai Vyriausybei ir koalicijai.

Prezidentė ir premjeras neįsitraukė į politines kovas. Nors Dalia Grybauskaitė dažnai kaltinama už ta-

Pusanтро karto suklupus

KĘSTUTIS GIRNIUS

riamą polinkį kapoti aukštų pareigūnų galvas, ši kartą ji reagavo švelniai. Valstybės vadovė nereikalavo asmeninės teisingumo ministro Remigijaus Šimašiaus atsakomybės. Jos pastabą, kad „dėl savo darbuotojų atsakomybės sprendimus turi priimti teisingumo ministras“, galima laikyti R. Šimašiaus išteisinimu, nurodant, kad žemesnio rango pareigūnai atsakingi už tai, ką prezidentė pavadino „apmaudžiu vienetiniu atveju“.

Jei atvejis atsitiktinis ar „vienetinis“, galima tik pritarti prezidentės siūlymui. Vizos išdavimas turbūt buvo toks. Užsienio reikalų ministro pavaduotoja Asta Skaisgirytė-Liauškie-nė pasakė, kad paaškęjus, jog viza A. Bodak buvo išduota dėl „žmogiškosios klaidos, atitinkami sprendimai bus nedelsiant priimti“.

Bet būtų didelė klaida abu atvejus taip lengvai nurašyti. Manau, kad yra sisteminių, pamatinių klaidų Lietuvos santykiuose su Rusija ir Baltarusija ir kad finansinių duomenų perdavimas Minskui yra tik viena nevykusios politikos išraiška. Per daug Lietuvos žinybų laiko Baltarusiją ir Rusiją visiškai normaliomis valstybėmis, su kuriomis galima bendrauti taip pat, kaip su Skandinavijos kraštais. Užmirštama, kad abiejose šalyse teisingumas politizuotas, žmogaus teisių dažnai nepaisoma, o jėgos struktūros palenkia kitas ministerijas savo valiai. Bendraujant su šiomis valstybėmis, reikia įjungti ypatingus saugiklius. Deja, to nedaroma, nors įspėjimų būta daug.

Reikia siekti kuo normalesnių ryšių su abiem kaimynėmis. Todėl sveikintinos prezidentės ir premjero pastangos gerinti santykius, vengiant nereikalingų trinčių, švelninant retoriką, stengiantis dalykiškai spręsti dvišales problemas. Prekybos, investavimo, gamtosaugos, turizmo, švietimo, sveikatos apsaugos ir įvairiais kitais klausimais reikia normaliai bendradarbiauti su šiomis šalimis. Bet į

klausimus, susijusius su teisingumu ir saugumu, turi būti žiūrima kitaip, visada turint omenyje specifiskas Rusijos ir Baltarusijos savybes.

Dėl man nesuprantamų priežasčių Lietuvos saugumo ir teisingumo organai glaudžiai tegebendrauja su

Rusija. Gal tai netinkamų kadro, gal įsisenėjusio sovietinio mąstymo, gal institucinio orumo stokos rezultatas. Svarbiau tai, kad santykiai yra perdėm intymūs. Kauniečių Gatajev šeimos ir klaipėdietės Eglės Kusaitės bylos parodė, kad prokuratūra ir Valstybės saugumo departamentas (VSD) peržengė padorumo ribas, stengdamiesi įtikti Maskvai. Į galvą beveik netelpa, kad Generalinė prokuratūra leido trims FSB pareigūnams apklausinėti E. Kusaitę ir itin nuolankiai bendrauja su Rusija, nors Maskva atsisako bendrauti su Lietuva dėl Petro Raslano, Medininkų, Sausio 13-osios bylos. Michail Golovатов atvejis parodė, kad prokuratūra netinkamai parengė suėmimo įsaką ir nenumatė, kaip atkakliai ir kokiomis priemonėmis Maskva sieks išlaisvinti M. Golovатов.

Tad manau, kad A. Beliacki duomenų perdavimas buvo sisteminė klaida, o ne eilinio klerko nesusigaudymas. Problemos nebus išspręstos, papeikiant ar iš darbo atleidžiant kelis žemesnio rango tarnautojus. Atsakingiausi krašto vadovai turi peržiūrėti bendravimo su autoritariniais režimais gaires, saugumo ir teisingumo srityse įvesti saugiklius, kurie užtikrintų, jog Minsko ir Maskvos prašymai būtų nuodugniai ir skeptiškai vertinami.

R. Šimašius nėra šių sisteminių klaidų autorius. Bet, kiek žinau, jis nesiėmė jokių ypatingesnių priemonių užtikrinti, kad jo ministerija itin atsargiai vertintų Baltarusijos prašymus. Jam tenka pakankamai atsakomybės už gėdingą klaidą, kad jis turėtų atsistatydinti. Juo labiau kad jis priklauso partijai ir kadais vadovavo institucijai (Lietuvos laisvosios rinkos institutui), kurios itin pabrėžia žmogaus iniciatyvą ir atsakomybę už savo veiksmus. Jis galėtų duoti pavyzdį, kaip šie principai įgyvendinami.

Alfa.lt

LAIŠKAI

Kalėjimas be kelio

Liepos 23 d. vakarą su dukra nuvažiavau į Balzeko muziejų pasižiūrėti ten rodomo filmo. Filmas buvo apie mūsų tautiečių gyvenimą šalto Sibiro taigose. Matėme šurpius vaizdus: vargšai, beginkliai žmonės, be šiltos aprangos, alkani turėjo dirbti sunkiausius darbus. Valgyti gaudavo stiklinę pieno, trupučiuką duonos ir šaukštą sviesto. Rytę juos ir vėl varydavo prie sunkiausio darbo.

Tai – mirties kalėjimas. Taigas pasiekti galėjai tik su laiveliu – kito kelio nebuvo. Šaltos Sibiro rankos nusinešė daug nekaltų žmonių gyvybių. Daug mūsų brolių lietuvių, estų, latvių, ukrainiečių, suomių padėjo galvas. Daug mažamečių vaikų nesulaukė jaunystės. Daug mirė nuo šalčio ir bado, nušalo pirštus, kojas, juk Sibiro šaltis siekdavo iki 50 laipsnių Celsijaus. Vasarą būdavo 30 laipsnių, puldavo įvairūs parazitai, atnešdami ir mirtį.

Kapai, kuriuose ilsisi mūsų bro-

liai, sesės, dabar yra išniekinti, kryžiai sulaužyti, kapai išdraskyti.

Siūlau visiems pamatyti šiuo metu Balzeko muziejuje rodomus filmus, apsilankyti programose. Tokius filmus turėtumėme parodyti ir jaunimui. Juk tai – mūsų istorija.

Stasė Viščiuvienė
Chicago, IL

Žaliojo tilto skulptūros – mums svetima kultūra

Vilniaus savivaldybės įmonė „Grinda“ paskelbė apklausą dėl Žaliojo tilto sovietinių *balvonų* restauravimo. Bet juk neseniai išėjo įstatymas, kad viešai negalima rodyti sovietinių ir nacių simbolių. Negi Vilniaus savivaldybė į įstatymą nekreipia dėmesio?

Vilniaus meras Artūras Zuokas teisinasi, kad jų negalima griauti, nes jos yra saugomos kaip kultūros paveldo dalis. Bet ar jis nežino, kad

tai yra rusų kultūros paveldo dalis, nieko bendro neturinti su Lietuvos kultūros paveldu. Tai mums – visai svetima kultūra.

Svetimtaučius turistus Lietuvoje stebina, kad lietuviai verkšlena, jog juos buvo okupavę sovietai, juos kišo į kalėjimus, žudė ir trėmė į Sibirą, o dabar savo okupantams didžiausioje pagarboje pačiame Vilniaus centre laiko tuos sovietinius *balvonus*. Amerikos lietuviai turėtų nedelsdami rašyti protesto laiškus Vilniaus merui ir reikalauti, kad tos sovietinės skulptūros tuoj pat būtų pašalintos nuo Žaliojo tilto.

Louis Stankevičius
Laval, Canada

Klaidos atitaisymas

2011 m. rugpjūčio 9 d. „Drauge“, pristatant naująjį žurnalo „Pasaulio lietuvis“ redaktorių, tarp išvardytų buvusių šio leidinio redaktorių nepaminėta buvusios redaktorės Reginos Kučienės, ketverius metus redagavusios šį žurnalą, pavardė. Žinios apie „Pasaulio lietuvio“ redaktorių buvo paimtos iš internetinės svetainės <http://lt.wikipedia.org>. Atsiprašome.

Palyginus rami ir iki šiol tautiškai gana vienalytė Norvegija šių metų liepos 22 d. išgyveno vietinio šviesiaplaukio norvego atliktą, iki tol Norvegijoje dar negirdėto masto teroristinį išpuolį, sukėlusį visuotiną pasibjaurėjimą dėl atliktos masinės, 77 žmonių aukų pareikalausios žmogžudystės. Iš kilo pavojus, kad ateityje gali įvykti ir daugiau panašių kraštutinių visuomenės elementų absurdiškų teroro veiksmų.

Šį kartą baisaus teroro veiksmą atliko greičiausiai psichiškai nuosaičius, prieš musulmonų imigraciją nusistatęs pilietis, iki tol niekada nesiūlęs savo įsitikinimų propaguoti smurtu. Gal todėl ir krašto saugumas jo niekada neįtarė.

Prieš pat tą savo kruviną žingsnį ekscentriškasis Aders Behring Breivik internete paskelbė net 1,500 puslapių savo politinių įsitikinimų manifestą, kuriame jis ragino imtis ginkluoto pasipriešinimo prieš, jo manymu, Europą užtvindančius musulmonus, kaltindamas visus europiečius, remiančius daugiakultūrizmą, arba globalizaciją. Tame manifeste jis cituoja ir JAV valdžia nusivylusio, prieš 10 metų mirties bausmę (ji buvo įvykdyta) nusteisto amerikiečio Timothy McVeigh neapykantos pilnus svaichiojimus. Ten pat Breivik išsakė ir savo neapykantą Norvegijos Darbo partijos imigracijos politikai, po ko sekė sprogdinimas Oslo mieste bei tos partijos jaunimo stovykloje įvykdytos baisiosios žudynės.

Amerikoje tarp liberalų irgi yra populiaru įvairystė (diversity), kurią amerikiečiai anksčiau vadindavo „melting pot“ filosofija. Ją dabar iš mados baigia išstumti neva švelnesnė ir gal labiau priimtina naujoji sąvoka

Teroristinis kvaitulys pasiekė ir Norvegiją

ALEKSAS VITKUS

„salad bowl“. Deja, Europos praktika rodo visai ką kita. Ten visai kitokios kultūros imigrantai nesusilieja su vietiniais, o kuria savo mažas ar didesnes tautines ar religines anklavas ar tikrus getus, vedančius ne tik prie atskirtumo, bet ir rasizmo.

Būdinga, kad panašų manifestą 1998 m. paskelbė ir Osama bin Laden, jį pavadinęs „Jihad prieš žydus ir krikščionis“. Jame jis ragino visus islamo pasekėjus bet kur ir bet kada žudyti amerikiečius, nekreipiant dėmesio į jų amžių ar lytį.

Reikia pripažinti, kad tokios nuomonės laikosi ne vien Breivik ir kiti kraštutiniai dešinieji. Nors Norvegijoje ir šiandien musulmonai sudaro tik kelis nuošimčius visų gyventojų, tas procentas vis auga. Apklausos rodo, kad daugiau negu pusė Norvegijos gyventojų kritikuoja vyriausybės imigracijos politiką, laikydami ją pernelyg liberalia. Panaši padėtis yra ir kitose Skandinavijos valstybėse – Švedijoje, Danijoje ir Suomijoje. Tai padeda suprasti ir tų kraštų vyriausybių anksčiau atsargaus tolerantiškumo politikos kaitą, duodant laisvės pasisakymams, kurie prieš keletą metų būtų buvę laikomi skandalingai netolerantiškais.

Tas sentimentas nesiriboja tik Skandinavijos tautų valstybėmis. Tūkstančiai kitų Europos kraštų pi-

liečių pasisako prieš vis didėjančią musulmonų įtaką ir net islamišką įžūlumą, reikalaujant vietiniams pritaikyti prie islamo pasekėjų. Vokietijoje, Koeln mieste, vyko demonstracijos prieš mečetės statybą netoli garsiosios Koeln katedros. Prancūzijos valdžia draudžia mokyklose ir šiaip viešosiose vietose nešioti moterų veidus dengiančias skaras („hijab“).

Vokietijos kanclerės Angela Merkel pasisakymas, kad „daugiakultūrizmas“ neišlaikė egzamino, rado pritarimą Prancūzijos prezidento Nicolas Sarkozy bei Anglijos premjero David Cameron kalbose. Jie visi bijo, kad musulmonų veržimasis į Europą iš jos atims jos krikščionišką paveldą ir tapatybę, nors tik apie 15 proc. europiečių sekmadieniais lanko bažnyčią.

Tuoju prisipažinęs kaltu, Breivik tikėjo, jog po kruvino „žygio“ jo tardymas ir apklausa bus rodomi per TV, taip jam duodant progos viešai išsakyti radikalias pažiūras. Tai suprata teisėjas Kim Heger, pradinę apklausą vedęs už uždarų durų. Deja, teroristo troškimas savo niekšišką poelgį kuo labiau išskelti į viešumą ir taip sulaukti dėmesio savo iškrypuiam nusistatymui pavyko – žinia sklaidos dėka visuomenė sužinojo apie Breivik daug daugiau negu apie

jo nelaimingas aukas.

Kad terorizmo ištakos gali glūdėti bet kokios religijos rėmuose, Čikagos DePaul University istorijos profesorius Tom Mockaitis pateikia daug pavyzdžių savo straipsnyje „Terrorism Has No Religion“. Priminę, kad Norvegijos policija Breivik pavadino dešiniuoju krikščionių fundamentalistu, profesorius mini ir kitus įvairių tikėjimų „fundamentalistus“ teroristus. Taip, kaip ir Breivik, 1995 m. susprogdinęs Oklahoma federalinės valdžios pastatą ir taip užmušęs 168 nekaltus žmones, T. McVeigh nerodė jokio gailėsčio aukoms ar sąžinės graužimo.

Mockaitis primena ir žydą teroristą, zionistą Baruch Goldstein, įsitikinusi, jog moderniajam Izraeliui turėtų priklausyti visos dar karaliaus Dovydo laikais valdytos žemės ir kad iš Vakarų kranto visi palestiniečiai turėtų būti išvyti. Jis 1994 m. įsiveržė į Hebron mečetę ir ten išžudė 29 besimeldžiančius musulmonus. O Hebron naujakuriai fanatikai žydai jam net pastatė herojaus paminklą.

Visa tai rodo, kaip nepagarba gyvybei gali išsigimusį teroristą priversti prie nužmoginimo tų, kurie nesilaiko jo iškreiptos teologijos. Ir jei tokia kitaip galvojančių demonizacija vyks ir toliau, greičiausiai sulauksime ir daugiau panašių į A. Breivik išpuolių.

Aleksas Vitkus – iš profesijos inžinierius. Buvęs dviejų PLB valdybų, IX PLB seimo, LE, PLC bei ALIAS narys. Lietuviškoje išeivijos spaudoje bendradarbiauja jau ketvirtį šimto metų. 2007 m. gavo JAV LB Kultūros tarybos spaudos darbuotojo premiją.

I
Neseniai paskelbtame Lietuvos milijardierių sąrašė įvyko šokie tokie persistumdymai. Nūnai pirmame penketuke jau pirmauja Nerijus Numavičius.

Gera, kad žmonės moka suktis, sėkmės jiems. Vienok, bemažant apie jų sėkmę, norom nenorom išskyla išsilakstančios Lietuvos vaizdinys: jeigu tai ir yra šių milijardų kaina, tuomet – ne kažin kas.

Ir ėmiau sau galvoti – o ką, jei N. Numavičius turėtų ne tris su puse milijardo, o tik du su puse? Nukristų į sąrašo trečią vietą, bet užtat maxim'ų darbuotojai jaustųsi žmonėmis, kurie ne tik už būstą gali susimokėti, bet ir vaikus išleisti į geresnius mokslus, paatostogauti, susitaupyti juodai dienai.

Atsirado pojūtis, kad ir N. Numavičius geriau jaustųsi, jei Lietuvai būtų geriau – jeigu prisidėtų prie labiau savimi pasitikinčios, save gerbiančios Lietuvos sukūrimo.

II

Gamtoje veikia dėsniai, kurie kitąsyk tiktų ir žmogui – mažai paimti, daug atiduoti. Medis paima nedaug vandens, o kiek deguonies prigamina! O kur dar baldai, medinių namų sienos, grindys, malkos! Nūnai Lietuvoje varžomasi, kas daugiau paims. Pagal tai vertinami žmonės ir jų žmonos. Pagal tai jie fotografuojami „Stiliaus“ atvartuose.

Kai už lango pats vidurvasaris, kai perkaista galva, imi galvoti – o ką, jeigu Lietuvos milijardieriai imtų varžytis, kuris iš jų Lietuvai daugiau atiduos? Kuris pastatys daugiau mo-

Rugpjūčio pagrybavimai

VYTAUTAS V. LANDSBERGIS

kyklų, įsteigs fondų ar stipendijų gabiesiems, parems kultūrą, knygų leidybą, prasmingus filmus, Lietuvos istorijos paminklų atstatymą?.. Sukurs darbo vietų ne vergams, o laisvos Lietuvos piliečiams.

Ir vaizduotėje prasideda karštilgiškos kovos mirazai: Barštys iš paskutiniųjų stengiasi nurungti Us-paskich, bet jį netikėtai aplenkia Romanovas; čia rungtyniaujančius prisiveja Numavičius su Lubiu, bet paskutinėje atkarpoje juos patiesia Kazickas.

III

Ką Lietuva per dvidešimt metų sukūrė tokio, kuo galėtume pasididžiuoti? Na, maxim'as, na, dangoraižius, na... dar Valdovų rūmus vargais negalais atstatė su visais nešvariais skandaliukais. Ir sąrašas baigiasi.

O ką tokio, išskirtinai lietuviško, baltiško, kas paskatintų mus likti čia, elgtis kitaip? Orvidų sodybos ir tos išsaugoti nesugebėjome. Taip ir neat-sirado nė vieno atsakingo, padoraus, tautinį pasididžiavimą puoselėjančio dienraščio, gebančio tirti ir mokinančio kurti, o ne kariauti. Nesukurta ir filmo, kuris veiktų mus taip, kaip veikė sovietmečiu sukurtieji „Herkus Mantas“, „Velnio nuo-

taka“ ar „Skrydis virš Atlanto“. Ar jau išties esame tokie negabūs, ar tiesiog į sistemą įsimetė pernelyg didelis egoizmo, godumo ir pagiežos virusas?

Tam, kuris sukurs programą prieš virusus, reikėtų skirti nacionalinę premiją! Mažų mažiausiai. Į ją taikytųsi, mano galva A. Guoga (ir Aurimas, ir Antanas – abu tinka) ir menotyrininkas Mantvidas Žalėnas, neseniai sugalvojęs akciją „Nevaryk ant Lietuvos“.

IV

Darius Kuolys, prieš keletą metų samprotavęs apie lietuvių tapatybės problemas, rašė: „Gal nujaučiame, kad tai, kas sudaro dabartinę mūsų savastį ar mūsų sąmoningumo kontūrus, yra per daug trapu, pažeidžiama, kad bet koks analitinis mūsų tapatybės lukštenimas paliktų mus pasaulyje apgailėtinais nuogus. Gal iki šiol tebėra taip, kaip ‘Sietynui’ 1988 metais tikino Donatas Sauka: ‘mūsų savimonė dar vos vos formuojasi. O kol kas tik liejasi emocijos’. Gal teisis Sigitas Gėda, dar 1990 metais tame pačiame ‘Sietyne’ tvirtinęs, kad mūsų kultūra, mūsų kultūros perlai, sykiu ir mūsų tapatybė yra išauginti vergovės, kad mus iki šiol ženklina ‘ypatinga apleistis, pris-

lėgtis, baimė, galop – į pačius kaulų čiulpus įsigėrusi melancholija, kaip galutinė visų šių savybių esencija’. (...) Štai 1991 ir 1992 metais tuometinio Filosofijos ir sociologijos instituto atlikti lietuvių istorinės sąmonės tyrimai išryškino pagrindinius tautos istorijos herojus. Vytautas Didysis ir Antanas Smetona pasirodo esą svarbiausi mūsų ‘tautinio tapatumo simboliai’: su jais mes siejome ne tik valstybės nepriklausomybę, bet ir pageidaujamą tvirtą tvarką. Įdomu tai, kad tautinių herojų sąrašė Tarybų Lietuvos statytojas Antanas Sniečkus aplenkė Maironį – romantišio Lietuvos mito autorių.”

V

Neseniai teko dalyvauti dideliame šeimų sambūryje ir stebėti keistai liūdną dalyką, kad atvykusiųjų vaikai nebeuori (nebemoka?) šnekėtis ir bendrauti, jie nori kuo greičiau prie savo „nintendų“ arba namo prie gimtojo kompo. Virtuali erdvė artimesnė ir savesnė už gimines ar kitus žmones. Viena apokaliptinių pranašysčių skelbė, jog bus garbinama dėžė, o ne Dievas. Ir ta dėžė – reikia pripažinti – stipri, paveiki, daug įdomesnė už gyvą bendravimą (gyvą Dievą).

Tarp įvairių ore sklandančių ateities pranašysčių buvo ir tokia – keičiantis žemės magnetiniam poliui, gali dingti elektra. Ir liksime be kompių, nintendų, televizorių... Ir ką? Eisime kalbėtis, žaisti futbolą, dainuoti, pasakoti istorijas. Vaikams prieš miegą vėl bus sekamos pasakos.

Vytautas V. Landsbergis – aktorius, režisierius ir knygų autorius, „Draugo“ bendradarbis.

TELKINIAI

LOS ANGELES, CA

Pasitikėjimas ir viltis veda mus pirmyn

Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos 2010–2011 mokslo metų apžvalga

MARYTĖ NEWSOM

Kiekvienas rugsėjo mėnuo prasideda su nežinia ir viltimi: metų įvykiai paslėpti rytojuje, o pasitikėjimas ir viltis veda mus pirmyn. Taip ir pradėjome šiuos mokslo metus Šv. Kazimiero lituanistinėje mokykloje Los Angeles.

Mokyklą lankė 145 mokiniai, mokė 24 mokytojai ir 4 talkininkai. Globojo parapijos klebonas kun. Tomas Karanauskas, mielai kiekvieną šeštadienį užleisdamas mokyklai patalpas, nuoširdžiai remdamas visas mūsų pastangas. Vadovaujant mokyklai man daug padėjo raštinės vedėja Laima Gajauskienė ir tėvų komitetas, vadovaujamas sąžiningo Augio Gedgaudo.

Išgirdome džiugias žinias: mūsų buvę mokiniai pasiekė aukščiausius tarnystės Dievui ir Tėvynei laipsnius. Monsinjurui Gintarui Grušui suteiktas LR kariuomenės ordinaro vyskupo titulas, o tarp LA lietuvių užaugusi Daiva Čekanauskaitė-Navarrette tapo LR garbės konsule Los Angeles. Pasididžiavimui tokiais iškiliais Šv. Kazimiero abiturientais nebuvo ribų.

Šiais metais garbingų progų netrūko. Lapkričio mėnesį Our Lady Queen of Angels katedroje mokytojoms Jūratei Venckienei ir Marytei Newsom už katalikišką ir visuomeninę veiklą buvo suteikti Popiežiaus Benedikto XVI Benemerenti medaliai.

Tiesa, sekė ir liūdnos netektys: žuvo jaunas jūrininkas Martynas Gimbutas, buvusios mokytojos prof. Živilės Gimbutaitės sūnus, buvęs mokinys. Į Rambyną danguje iškeliavo garsus skautininkas, plačios mokyklinės giminės patriarchas Eugenijus Vilkas. Atsisveikinome ir su tautodailininke Giedra Gustaite, daugelį metų mokiusia jaunimą mąstyti margučius.

Šalia akademinės programos, mokiniai prisidėjo prie įvairių, jau tradicija tapusių užsiėmimų: dalyvavome „Lietuvių dienų“ programoje, lankėme lietuvių kapus Forest Lawn kapinėse, drožinėjome moliūgus, ruošėmės Kalėdų eglutės programai. Lapkričio mėnesį buvau pakviesta dalyvauti Lietuvos Respublikos Užsienio reikalų ministerijos rengiamoje mokytojų konferencijoje Vilniuje, kurioje, kartu su mokytojomis iš Čikagos ir Bostono miesto, atstovavome JAV lituanistinėms mokykloms. Susirinko per 40 mokytojų iš daugiau nei 20 šalių, kur veikia lietuviškos mokyklėlės.

Mokykloje lankėsi iškiliūs svečiai: NY generalinis konsulas Valdemaras Sarpinas su žmona, LR ambasadorius Žygimantas Pavilionis, karininkas Algis Kanauka, Sausio 13-osios įvykių liudininkė Daiva Vencutė, vysk. Grušas, svečiai

Abiturientai dvyliktokai (iš k.) Marius Vilkas, Indrė Vyšniauskaitė, Gintarė Kerėžytė, Marija Dargytė, Daina Bandžiulytė ir Rūta Bandžiulytė.

kunigai, mokinius lankantys seneliai ir kiti. Suspėjome parašyti sveikinius Lietuvos kariams ir susilaukti gražaus atsakymo iš Afganistano Goro provincijos atkūrimo grupės: „Mums labai malonu, kad jaunoji karta supranta ir palaiko mūsų siekius ir darbus čia, tarptautinėje misijoje.“ Taigi beveik kiekvieną šeštadienį pradėjome su nauja žinia ar staigmena.

Metai pasižymėjo ypatingu kūrybingumu ir kokybiškumu. Kalėdoms mokytoja Kristina Kazlauskienė paruošė vaizdinę ir muzikinę programą, kurioje dalyvavo visi mokiniai. Vieni įkalbėjo tekstus į video vaizdus, kiti, lydimi vaizdų ekrane, dainavo, tretį šoko rateliu. Svarbiausia, scenoje blizgėjo kostiumai ir kalėdinės lemputės. Visi labai vertiname Kristinos sumanumą ir pasišventimą mokyklai.

Sausio 13-sios įvykius mokiniams vaizdžiai pristatė Daiva Vencutė, parodžiusi nufilmuotus įvykius ir nustebinusi atsineštomis kulų skeveldromis, KGB knygute ir kitais rodiniais iš tų šurpių dienų. Mokiniai taip atidžiai klausėsi, kad vos išgirdo skambutį, kviečiantį į pertrauką.

Vasario 16-tos proga mokiniams buvo rodomas Pauliaus Jasiukonio filmas „Lietuva istorijos vingiuose“, o parinkti mokiniai atliko meninę

programą viešame visuomenės minėjime, papuošė salę trispalve, sukurta iš popierių iškirptų rankučių.

Kovo 11-tosios proga mokiniai pajuto lietuvių kalbos grožį, dalyvavdami „Dailaus žodžio“ konkurse, kurio tema – meilė. Atmintinai deklamavo eilėraščius, kurie išreiškė meilę Dievui, Tėvynei ir artimui. Vertinimo komisija savaitę prieš konkursą atrinko pačius geriausius skaitovus, o minėjimo dieną per 20 finalistų varžėsi dėl apdovanojimų. Dėkojame organizatoriams ir vertintojams – mokytojai Justei Brazdžionienei, mokytojai Amandui Ragauskui ir aktoriui Rolandui Žukauskui.

Kaip žinote, kiekvienas šeštadienis prasideda su malda, vėliavų pagerbimu ir tautos himnu. Nepriklausomybės švenčių proga iškėlėme ir istorinę Lietuvos vėliavą – baltą vyti raudoname lauke – Edmundo Kulikauso dovaną mokyklai. Tai buvo gera proga supažindinti mokinius ir tėvelius su šiuo gražiu ir prasmingu Lietuvos simboliu.

Šalia įprastų pamokų, mokiniai dalyvavo JAV LB Švietimo tarybos rašinių ir piešinių konkursuose, Balzeko muziejaus Sibirui skirtoje ir LR ambasados Washington, DC parodėlėse. Visur mūsų mokinių darbeliai buvo įvertinti premijomis.

Pavasariui atėjus, antrokai ir vyresnieji mokiniai stropiai ruošėsi

priimti sakramentus. Nekantriai laukėme vysk. Grušo, kuris suteikė Sutvirtinimo sakramentą daugiau nei 25 mokiniams, o kitą sekmadienį Pirmąją Komunią priėmė antros klasės angeliukai. Niekaip negalime atsidėkoti mokytojoms Jūratei Venckienei ir Audrai Narbutienei už daugelio valandų pareikalavusius ruošos darbus.

Nors rūpinomės sielos reikalais, neužmiršome ir mamytės pasveikinti. Mamos dienos proga mokytoja Vėjūnė Baltrušaitytė parengė tokią nuotaikingą programą, kad mamytės tiesiog švytėjo džiaugsmu. Šiuolaikinė lietuviška muzika pynėsi su nuoširdžiais vaikų meilės žodžiais, skirtais mamytėms.

Verta paminėti mokytojų dalyvavimą Vakarinio pakraščio mokytojų konferencijoje, kurią JAV LB Švietimo tarybos vardu surengė M. Newsom. Pagrindinė prelegentė Monika Gylytė-Žukauskienė, logopedė ir pedagogikos magistrantė, skaitė paskaitą apie vaikus su specialiais poreikiais – kaip juos atpažinti, kaip veiksmingiau mokyti. Į konferenciją suvažiavo mokytojos iš San Diego, San Francisco ir Orange County lietuviškų mokyklėlių. Susipažinome, padraugavome, pasidalinome mintimis ir patirtimi.

Taip ir priėjome prie turtingų, viltis pateisinusių mokslo metų pabaigos. Mokslo metų užbaigimo iškilmėse birželio pradžioje apdovanojome pirmuosius mokinius, pagyrėme visus besimokiusius, su pasididžiavimu išleidome 6 dvyliktokus, linkėdami jiems, kad išeję iš mokyklos patys rastų būdus savaip išlaikyti lietuviybę. To linkėjome Dainai ir Rūtai Bandžiulytėms, Marijai Dargytei, Gintarei Kerėžytei, Indrei Vyšniauskaitei ir Mariui Vilkuui. O kitų mokinių lauksime ateinančių rudenį, kur vėl stengsimės nustebinti pasaulį ir save gausiais darbais Dievo ir Tėvynės labui. Pagarbus ačiū mokytojoms, mokytojams, tėveliams ir kitiems rėmėjams.

Marytė Newsom – Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos Los Angeles direktorė.

(Iš k.) mok. Reda Perevičienė, mok. Sigita Newsom, vysk. Gintaras Grušas ir klebonas Tomas Karanauskas su antros klasės mokiniais.

Lietuviai pacientai sunkiai atsisako senų įpročių

ALEXANDRA SIFFERLIN
HAYLEY MACMILLEN

„Lietuvėlėje“, nedidelėje šeimai priklausančioje krautuvėlėje, galima nusipirkti įvairių lietuviškų prekių: nuo filmų iki šokolado. Parduotuvė tikina, jog jos lentynose galima išigyti viską, ko tik gali prireikti emigrantui, norinčiam išlaikyti kultūrinius ryšius su Lietuva, tačiau parduotuvės vaistų lentynėlė beveik tuščia. Jeigu pirkėjai neranda medicininių prekių kitose po visą Čikagą išsimėčiusiose rytų europiečių parduotuvėse, tuomet vaistų gali prisireikti užsisakyti iš paties Vilniaus.

Šiandien Miglė Linga, į JAV iš Lietuvos atvykusi prieš 20 metų, žvalgosi po „Lietuvėlės“ siūlomų filmų skyrelį. „Vaistų čia nerasite, daugelį jų man atsiunčia draugai ar giminaičiai iš namų, – teigia ji. – Paprasčiau, kad man atsiųstų, ko prireikia.“

Linga pasitiki rytų europiečių natūropatinėmis priemonėmis ir šiuolaikiniais vaistais. „Europoje visi vartoja tradicines gydymosi priemones, vaistus, nes jiems yra taikoma mažiau ribojimų. Viena mano kolegė, gyvenanti Londone, ten pat gali išigyti įvairių tradicinės medicinos priemonių, atvežtų iš Lietuvos“, – pasakoja Linga.

Tačiau priežastys, kodėl pasirenkamos naudoti tradicinės medicinos priemonės, Lingos teigimu, labai priklauso nuo kiekvieno žmogaus. „Aš pati, asmeniškai, gydydamasi odos problemas stengiuosi vartoti homeopatinius vaistus, tačiau kiekvienas turi savas priežastis. Paprastai tradicinės medicinos priemonės yra įvairios žolelės. Iš jų pasidarai arbatą ir geri. Vaistų pavadinimai dažnai atspindi gėlių ar lapelių, iš kurių jie pagaminti, pavadinimus“, – teigia Linga.

Rush University prevencijos centro Čikagoje endokrinologė dr. Rasa Kazlauskaitė, atvykusi iš Lietuvos, pritaria Lingos nuomonei, jog Čikagos apylinkėse sunku išigyti tradicinės medicinos priemonių. „Labai norėčiau turėti galimybę išigyti komercinių vaistažolių preparatų, kuriais pasitikėčiau. Simptominei terapijai kai kurios lietuviškos žolelės, manau, labai tiktų, – teigia Kazlauskaitė. – Jeigu žinočiau, kad žolelės buvo šviežiai surinktos ir vaistinėse paruoštos, jas tikrai rekomenduočiau lietuviams pacientams, tačiau JAV tokios galimybės neturiu.“

Dr. Kazlauskaitė yra studijavusi tiek natūropatinės, tiek šiuolaikinės vakarų medicinos principus, tad dėl to, jog nemažai jos vyresnių lietuvių pacientų vartoja vaistažoles, pernešyng nesijaudina. Ją labiau jaudina tai, iš kur pacientai gauna vaistus. „Dauguma Čikagos lietuvių vaistus, net ir receptinius, gauna iš Lietuvos. Tai mane jaudina labiau nei vaistažolių vartojimas, – teigia gydytoja. – Pavyzdžiui, iš Lietuvos siunčiami antibiotikai, kurie ten pigesni, tačiau jų galiojimo laikas gali būti pasibaigęs, be to – jie gali būti pavojingi.“

Kartais dr. Kazlauskaitei sunku įtikinti vyresnius lietuvius pacientus, kad naudos neteikiančius žolelių pagrindu vaistus pakeistų tikrais vaistais arba kad nevartotų iš Lietuvos atsiųstų vaistų, jeigu pasibaigęs jų galiojimo laikas ar jų vartojimas nesuderinamas su kitais tuo pat metu geriamais vaistais. Šios problemos yra didesnės bėdos – nepasitikėjimo daktarais, gajaus sovietinėje Lietuvoje, padarinys.

„Iš esmės, sovietiniais laikais, kiekvienas turėjo būti pats sau daktaras“, – aiškina dr. Kazlauskaitė. Pacientai jautė pareigą persidirbintiems, mažai uždirbantiems gydytojams dovanoti dovanas ar nešti ky-

Lietuviai žolelių ar natūraliu pagrindu pagamintus vaistus vartoja įvairioms ligoms – nuo raukšlių iki galvos skausmo – gydyti.

mas nesuderinamas su kitais tuo pat metu geriamais vaistais. Šios problemos yra didesnės bėdos – nepasitikėjimo daktarais, gajaus sovietinėje Lietuvoje, padarinys.

„Iš esmės, sovietiniais laikais, kiekvienas turėjo būti pats sau daktaras“, – aiškina dr. Kazlauskaitė. Pacientai jautė pareigą persidirbintiems, mažai uždirbantiems gydytojams dovanoti dovanas ar nešti ky-

šius tam, kad šie jais tinkamai pasirūpintų. Tiek dr. Kazlauskaitei, tiek jos bendradarbiams gydytojams net ir dabar pacientai lietuviai į apžiūras atneša saldinių dėžutes ar viskio butelius. Gyd. Kazlauskaitė prisiminė vieną atsitikimą, kuomet pacientas chirurgui į kišenę įdėjo 100 dolerių.

Su jokia emigrantų grupe nėra taip sunku sukurti pasitikėjimo ryšį tarp daktaro ir paciento kaip su lietuviais. O tai gali stipriai atsiliepti ligonio gydymui, pavyzdžiui, kai pacientas toliau geria gydytojo uždraustus vaistus arba atsisako nurodyti visus ligos, ypač psichinės, požymius, nes ligonis mano, jog gydytojas nenorės arba neturės pakankamai žinių ligai išgydyti.

„Jie geria kalnus vaistažolių, o aš turiu savo kalbomis įrodinėti, net gerintis, kad jie gertų vaistus nuo kraujo spaudimo ar cholesterio“, – teigia dr. Andrius Kudirka, antrosios kartos lietuvis šeimos gydytojas, dirbantis Palos Community Hospital, Orland Park priemiestyje. Jo klinikoje dažnai apsilanko lietuviai pacientai, tarp jų jis pastebi tokį patį nepasitikėjimą gydytojais.

Dr. Kudirka mano, jog lietuviai pirmenybę vaistažolėms, alternatyviai medicinai teikia būtent dėl sovietinės medicinos patirties. „Dauguma imigrantų nepasitiki daktarais arba bando gydytis pirmiausia patys,

prieš kreipdamiesi pagalbos kitur. Paprastai pacientai mane aplanko praėjus nemažai laiko patiems besigydant alternatyviais būdais, – sako gydytojas. – Dauguma šių būdų yra nepavojingi, tačiau jie negali išgydyti, pavyzdžiui, plaučių uždegimo.“

Tai, jog imigrantai neturi medicininio draudimo, – kita alternatyvios medicinos rinkimosi priežastis. „Dauguma imigrantų neapsidraudę,

viai imigrantai stengiasi sekti Lietuvos medicinos madas, o įvairios žolelių pagrindo priemonės tampa vis populiareesnės užsienyje. „Šiuo metu Lietuvoje vaistažolių priemonės labai populiarios. Kai kurioms jų reikia receptų, bet daugumai – ne. Gydytojai ir vaistininkai Lietuvoje jas nuolat siūlo ar išrašo pacientams, – teigia Karvelis. – Praeitą savaitę susitikau vaistininkę, keleto vaistinių vadovę, kuri, man nė neprašius, davė keletą žolelių pagrindu paruoštų vaistų. Jos teigimu, jie – nuostabūs.“

Tačiau ir be gilaus įsitikinimo vaistažolių naudingumu yra ir kita priežastis, kodėl lietuviai imigrantai ieško Rytų Europos medicininių priemonių. Tai nostalgija. Noras išlaikyti ryšį su gimtąja šalimi – nenuneigia ma priežastis vartoti natūropatinius vaistus. Tai patvirtina ir Lingos šilti prisiminimai apie medicininę priežiūrą Lietuvoje. „Kadangi Lietuvoje gydytojų atlyginimai maži, jie dirba iš širdies. Čia, Amerikoje, gydytojų darbas priklauso nuo užmokesčio. Tad galite padaryti savas išvadas“, – tvirtina Linga.

Kad ir ką manytume apie natūralių vaistų naudingumą arba Lietuvos ir Amerikos medicinos priežiūros skirtumus, išgertas vaistažolių arbatos puodelis lietuviams imigrantams visada su meile primins gimtinę.

Iš anglų kalbos vertė
Aurelija Tamošiūnaitė

Tai jau trečias bendras „Draugo“ projektas su Northwestern University Medill School of Journalism, Media, Integrated Marketing Communications. Šį kartą studentai domėjosi Amerikos lietuvių Čikagoje sveikatos apsauga. Šį ir kitus aštuonis straipsnius apie etninių bendruomenių sveikatos problemas anglų kalba galima rasti internete adresu: <http://www.immigrantconnect.org>

SKAUTYBĖS KELIAS

Redaktorė Aušra Jasaitytė-Petry • 8830 Magnolia Court • Orland Park, IL 60462 • El. paštas: ausra67@sbcglobal.net

Mano dienos ir naktys

**KUN. V.S.
ANTANAS SAULAITIS, SJ**

Važiuodamas į 2011 m. „Šventas miškas“ stovyklą prisiminiau, kad sukanka 50 metų nuo pirmo karto Rako stovykloje apsilankymo, kai daugumos stovyklautojų tėčiai ir mamos dar nebuvo gimę, nors uodai atrodo visai tie patys ir gerai pažįstami. Kiekvienas Rako kampelis primena kažką įdomaus, mielo, sunkaus, gražaus.

Atsimenu, kaip rūpinomės dėl labai peršalusio skautuko sveikatos 1961 m., ar kito, kuris, virve supdamasis, galva trenkė į medį tais laikais, kai nebuvo taip lengva susiskambinti ar kitaip susisiekti. Abu atvejai nutiko „Lituanicos“ aikštės pakraščiuose. 1967 m. ruošmės V Tautinei stovyklai su visokiomis apeigomis ten, už vilkiukų, kur 1968 m. stovyklavau su Boston „Kęstučio“ draugove, o lietus visą mūsų sulipdytą papuošimą išardė. Toje stovykloje didysis laužas buvo, spėčiau, pats didžiausias skautiškas įvykis Rake, su daugiau nei 2,000 stovyklautojų ir

Sesės Goda Inokaitytė ir Daumantė Kaveckaitė per prausyklas atidarymą.
ses. K. McConnell nuotr.

svečių. O dabar slėnis tarp „Lituanicos“ virtuvės ir Nerijos visiškai apaugęs.

Kadangi teko gamtos pažinimo užsiėmimus vesti, man gerai žinomi visi takeliai ir augalai. Kasmet tikrinu, ar dar auga kriaušlapės (angl. wintergreen) už Aušros Vartų antrojo šulinio, prie buvusios vėliavų aikštelės. Šiomet neberadau, augmenija keičiasi. Priešingoje takelio pusėje – buvusi lauko virtuvė, kurioje tiek kartų su visų šakų stovyklautojais mokėmės kepti, virti, svilinti, apdeginti... Dar toliau – mėlynių sala, į kurią brisdami stovyklautojai kartais dumblyje prarasdavo batą, o paukštytės nusiaubdavo mėlynių krūmus maumedžių pavėsyje.

Aušros Vartų gale – Gabija, kur buvo galima susėsti, ramiai pabūti ar pasikalbėti. Didžiosios pievos pakraštyje buvo urvas tokio juodo žalčio, kurį galėjau ant rankos susivyniojusį nunešti „Ažuolo Gintaro“ stovyklautojams (šie žalčiai Michigan saugomi). Kiek kartų ėjome pamiške į „muzikos garsų“ slėnį, kuriame kartais ir stirnelės sutik-

„Švento miško“ stovyklautojai.

davome. Ten geriausiai atsimenu vištas kepančias „Ažuolo Gintaro“ skiltis. Ir aišku, žvaigždėtas naktis su teleskopu arba vyresniųjų skaučių užprašytas aušros Mišias milžiniškos rasos pievoje.

Labai išpūdingos buvo Mišios tarp ažuolų, kai visi susėdo rateliais pagal šakas, o vadovai ir vadovės pasikalbėjo su būreliais apie kiekvienam amžiui pritaikytus skaitinius. Viešpaties Dievo globos reikėjo šauktis, kai vieną dieną praūžė baisi audra, dangus nusidažė žalsvai juoda spalva, beveik reikėjo sugulti audros grioviuose. Buvo gražių apeigėlių bei pokalbių Kernavės kalvelėje su aukuru, daug jaunų šeimų pamaldėlių laužavietėje, netoli Kernavės pastogės.

Paskutiniaisiais metais šv. Mišios vyko Nerijos atkrantėje, o jūros diena – prie ežero. Visada gražiai suplanuota ir pravesta. Lig šiol negaliu atsiminti, kaip pagal jūrų skautų papročius tvarkingai į dieną įeiti ir išeiti. Skautės nepyksta, dar pavaišina kava iš į švyturį panašios virtuvytės.

Rake sužinojau apie skirtumą tarp vyrų ir moterų. Kai žasele eidavome gamtos takeliu arčiau garsiųjų Rako pelkių, ant visų nugarų nutūpdavo begalės uodų. Vyrų visuomet pripratę didvyriškai kiekvienas savi rūpintis, o moterys (t. y., skautės) visuomet nubaidydavo uodus nuo priešais einančios sesės.

Labai mielos būdavo kelionės Pere Marquette upe, plaukdavome tyliai tarp medžių, pievų, rąstų, paukščių. Taip pat iškylos tame keistame smėlėtame miške, kiek toliau nuo stovyklos, ekskursijos į amišų ūkį, į Ludington pajūrius, pakeliui užsukant į Pieninės karalienės ledaunę. Rakas neatskiriamas nuo vyšnių derliaus liepos mėnesį, o kartą ūkininkas nemokamai davė daugybę abrikosų.

Labai išpūdinga buvo Miško brolių buveinė su medine kūlgrinda, bunkeriu, jų visomis apeigomis bei papročiais mums gyviau įsivaizduoti partizanų gyvenimą ir pasisąjuntimą

Lietuvai. Atsimenu ir didelį oro skautų propelerį – kaip paminklėlį Dariui ir Girėnui, kaip vienas iš tėvų iš lėktuvėlio stovyklon numesdavo saldainių.

Mes niekad nesilaikėme pasaulio skautų papročio po laužo išeiti tyliai nakties poilsui, visuomet tai darėme su brangia malda „Ateina naktis“, tada vyresniųjų skaučių daina, skautų vyčių rateliu. Daugybė užsiėmimų vyko skautų vyčių aikštelėje su patogiais suoliukais ir ilgamečiu kryžiumi. Ten, aišku, daug metų stovėjo koplyčios stogelis su altoriumi. Slėnyje šiomet stovi naujas beržų altorius.

Čia parašiau daugiausia apie Rako vieteles, bet didžiausias visų 50 metų turtas yra skautiškos draugystės, išliekančios visam gyvenimui. Labai išpūdingos vadovės ir vadovai, sumaniai vedantys visokius užsiėmimus, kūrybingos apeigos, programos, žaidimai, rankdarbiai išliko iki šios dienos, o taip pat rūpestingas aukėjimas ir dėmesys kiekvienam skautui ir skautei.

Už tuos 50 metų dėkoju ir Dievui, ir sesėms, ir broliams, tėvams ir rėmėjams, administratoriams ir svečiams, visai gražiai gamtai, gyvūnams: paukščiams, pelėdai, tupinčiai prie Aušros Vartų buvusios paukštyčių stovyklavietės.

s. Aušros Jasaitytės-Petry nuotraukos

„Aušros vartų/Kernavės“ tunto „Laimos“ pastovyklės sesės su broliu R. Povilaičiu prie naujo kryžkelės kryžiaus, pastatyto ir sukurto brolio R. Povilaičio.

„DRAUGO“ LIETUVIUKAI

Redaktorė Laima Apanavičienė • El. paštas: laimaa@hotmail.com

„Beždžionių planetos sukilimas“

(Rise of the Planet of the Apes)

Filmo aprašymas

Kadras iš kino filmo „Beždžionių planetos sukilimas“.

GYTIS KRIAUCIŪNAS

Apie ką šis filmas?

Tai filmas apie jauną mokslininką Will Rodman, kuris bando surasti vaistą kovai su Alzheimer’s liga. Jis dirba bendrovei „Genesys“. Mokslininkas atranda vaistą, kuris galėtų padėti žmonėms, tačiau prieš duodant jį žmonėms, jis duoda vaistą beždžionėms.

Tą dieną, kai finansuotojai ateina į susitikimą, iš savo narvo pabėga viena beždžionė, kuri pradeda viską daužyti ir puldinėti žmones. Beždžionė įsilaužia į konferencijos salę, ir policija ją nušauna. Pasipūtęs „Genesys“ savininkas pasako Will, kad reikėtų nužudyti visas testuotas beždžiones. Will nepatinka ši mintis. Nuėjęs į beždžionių narvus, jis mato, kad jo padėjėjas Robert Franklin jau iššudė visas beždžiones, išskyrus vieną. Paaiškėjo, kad pabėgusi iš narvo beždžionė buvo nėščia, ir norėjo apsaugoti savo kūdikį. Kūdikis išgyveno, ir Will nenorėdamas žudyti mažylio, jį parsineša namo. Beždžioniukas užauga, ir Will tėvas (jis serga Alzheimer’s) jį pavadina Cesar. Vieną dieną ligotas Will tėvas apdaužo kaimyno mašiną, ir atėjęs kaimynas jį apšaukia. Cesar viską mato ir iš pikto išbėga iš namų ir užpuola kaimyną. Atvažiuavę pareigūnai su-

ima Cesar. Kas atsitiks Cesar – ar jis bus nužudytas, kaip jo motina, ar Will jį išgelbės? Teks žiūrėti filmą, kad sužinotumėte.

Ar filme vaidina žinomi aktoriai ?

James Franco (jį žinome iš filmų „Spider-Man“ 1,2,3, James Dean) vaidina Will Rodman, Freida Pinto („Slumdog Millionaire“) vaidina Caroline Aranha, Andy Serkis („Lord of the Rings“) vaidina Cesar, ir John Lithgow („Shrek“) vaidina Charles Rodman.

Kas labiausiai patiko?

Man labiausiai patiko visos veiksmo scenos. Man taip pat patiko, kad pratęsė jau rodytą beždžionių sukilimo temą, tačiau padarė viską naujai.

Kam siūlyčiau pažiūrėti filmą?

Siūlyčiau šį filmą pažiūrėti žmonėms, mėgstantiems fantastinius ir veiksmo filmus.

Ar verta žiūrėti kino teatre?

Manau, kad verta šį filmą žiūrėti kino teatre. Šiam filmui daugiau aštuonis taškus iš dešimties.

„P. Poppers pingvinai“

(„Mr. Popper’s Penguins“)

Filmo aprašymas

ANDRIUS KRIAUCIŪNAS

Apie ką šis filmas?

Filmas yra apie verslininką vardu Popper. Vieną dieną jam ateina siuntinys iš jo neseniai mirusio senelio. Siuntinys – didelė dėžė. Jis nežino, kas ten galėtų būti. Atidares dėžę pamatė... sušaldytą pingviną.

Tuo metu suskamba telefonas. Baigęs kalbėti Popper atsisuka ir vietoje sušalusio pingvino pamato gyvą pingviną. Jis labai supyksta, nes nežino, ką daryti. Popper nuneša pingviną į vonios kambarį ir pridėda į vonią daug ledo. Susiruošęs išeiti į darbą, jis netyčia užkliudo dėžę, kurioje buvo pingvinas ir ją sulaužo. Supykęs išeina į darbą.

Jam išėjus į darbą, pingvinas vonios kambaryje atsuka šaltą vandenį. Visas kambarys yra pilnas vandens, ir pingvinas smagiai maudosi.

Grįžęs iš darbo Popper eina pažiūrėti, ką veikia pingvinas. Kai vyras atidaro vonios kambario duris, vandens srovė nuneša jį. Atsigavęs jis skambina visokioms firmoms, kad išvežtų tą pingviną, bet niekas jo neišveža. Tada Popper užsako naują dėžę, kad galėtų išsiųsti pingviną atgal. Gavęs naują dėžę, joje randa daugiau pingvinų.

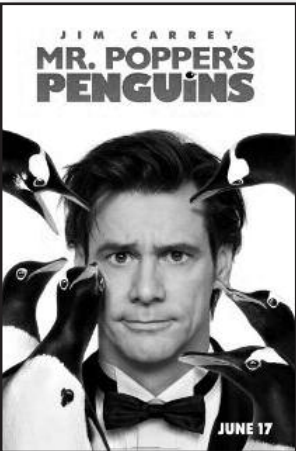
Atvažiuoja jo buvusi žmona su jų dviem vaikais. Tą dieną yra sūnaus gimtadienis. Kai jie įėję pamato pingvinus, berniukas klausia: „Ar čia man?“. Popper atsako, kad taip. Vaikas labai laimingas. Tuo metu kažkas paskambina į duris. Atėjo vyras iš zoologijos sodo atsiimti pingvinų. Popper sako, jog sūnui jie labai patinka ir nori juos pasilaikyti. Vyras sutinka, bet pasako, kad kada nors sugrįš ir pavogs juos.

Popper pripildė savo namą sniegu ir ledu. Jam ir pačiam jau pradeda patikti pingvinai. Po kiek laiko vyras iš zoologijos sodo pagrobė pingvinus, o buvusi jo žmona, pasirodo, turi kitą

vyrą. Žiūrėkite kino filmą, jeigu norite sužinoti, ar Popper atgaus pingvinus ir ar jo buvusi žmona vėl jį pamils.

Ar filme vaidina žinomi aktoriai ?

Taip. Jim Carry vaidina Popper, Carla Gugino – Amanda (ji vaidino visuose „Spy Kids“ filmuose), Angela Lansbury vaidina Van Gundy (man žinomiausias filmas, kuriame ji vaidino – „Beauty and The Beast“) ir Ophelia Lovibond vaidino Pippi (ji žinoma iš filmo „No Strings Attached“).

Kas labiausiai patiko?

Man patiko scena, kai vyrui atėjus pas buvusią žmoną, jos sūnus žaidžia su futbolo kamuoliu ir sako: „Aš treniravausi“. Tėvui paprašius parodyti, sūnus spiria kamuopli ir sužeidžia jį tarp kojų.

Taip pat patiko, kai Popper būnant parke su pingvinais ir su vaikais, kamuolys nurieda prie mergaitės, kuri sėdi ant suoliuko ir siuntinėja telefonu žinutes. Popper sako, kad ji eitų žaisti. Mergaitė žaisdama su kamuoliu pataikė tiesiai tam vyrui į veidą.

Kas nepatiko?

Beveik viskas patiko.

Kam siūlyčiau pažiūrėti filmą?

Aš siūlyčiau filmą žiūrėti vaikams nuo 7-erių iki 15-os metų. Manau, kad nelabai geras filmas žiūrėti su anūkais.

Ar verta žiūrėti kino teatre?

Manau, kad verta šį filmą žiūrėti kino teatre, nes tai filmas, kurio du kartus žiūrėti nenorėčiau. Aš duodčiau šiam filmui 8 žvaigždes iš 10-ies.

Besibaigiančios vasaros džiaugsmai...

Latavos kraštas: nuo karaliaus iki vyskupo

TAUTVYDAS KONTRIMAVIČIUS

Rugpjūčio 20 dieną, šeštadienį, į Latavėnus (Troškūnų sen., Anykščių r.) nuo naujo stogastulpio pažvelgs šv. Pranciškaus skulptūra – anykštėno tautodailininko Valento Survilos medžio drožinys. Jis paženklinys žymiausio XX a. latavėniško vyskupo Pauliaus Antano Baltakio, OFM tėviškę ir kartu su kitais netoliese iškilusiais ženklais liudys bene tūkstantmetę šių vietovių istoriją.

Stogastulpių kelyje

Skulptūrinė kompozicija su šv. Pranciškumi – penktasis monumentalus tautodailės kūrinys istorinio Latavos krašto senkelyje. Tas kelias driekiasi nuo Palatavio piliakalnio iki Latavėnų – nuo XIII a. piliavietės iki XXI a. pasitikusio kaimo. Verslininko, šiuo metu Kijev gyvenančio ir dirbančio Virginijaus Strolios sumanymu šiame kelyje nuo 2003 m. vasaromis vis iškyla naujas stogastulpis, kryžius ar skulptūrinė kompozicija.

Pirmasis skulptūrinis simbolis šiame Latavos krašto kelyje buvo dabar jau mirusio bene žymiausio Anykščių krašto medžio drožėjo Jono Tvardausko (1938–2010) sukurtas kryžius su liūdinčios motinos atvaizdu. Prieš aštuonerius metus jis buvo pastatytas V. Strolios gimtojo Pienagalio kaimo kapinėse. Į jas jau seniai niekas nebuvo palydėtas, tačiau protėvių takas į Amžinybę vis dar neužželia, išliko atmintyje ir lentelėje ant naujojo kryžiaus surašytos 39 čia palaidotų kaimo žmonių protėvių pavardės.

Tai buvo tik pradžia. Po poros metų to paties J. Tvardausko „Atminties vartai“ paženklino irgi nykstančias gretimo Kiaušagalio kaimo kapinaites. Vėliau anykštėnas medžio drožėjas Valentas Survila išdrožė Pietą – stogastulpį su Sopolingaja Dievo Motina, kuris primena prieš šimtmetį Kiaušagalyje gimusius ir užaugusius jaunuolius, kurie 1920 m. rudenį žuvo Troškūnuose, bandydami pastoti kelią į Nepriklausomą Lietuvą įsi-brovusiems lenkams kareiviams.

Dar du to paties V. Survilos kūriniai prieš keletą metų iškilo netoli vienas kito – paženklino kone visiškai sunykusius, tik vietinių žmonių atmintyje dar liekančius dviejų gretimų kaimų senkapius, įamžino juose daugiau nei prieš šimtmetį palaidotus protėvius – nors tiek, kiek jų pavyko nustatyti kaip tikrai čia palaidotų. Ant Karčių kaimo kapų kalnelio stojo Jėzaus Nazariečio skulptūra, o Bareišių kalnelį vainikavo į 7 metrų aukštį pakilęs medinis Šv. Jonas Nepomukas, žvelgiantis ten, kur tarp medžių slepiasi ir garsusis Palatavio piliakalnis.

Baltakių tėvonijos daigai

Juozapo (1889–1959) ir Apolonijos (1902–1988) Baltakių šeimoje užaugo vienuolika vaikų – šeši sūnūs ir penkios dukterys. Jų namai Latavėnuose ir dabar galėtų skleisti šviesą po visą Latavos kraštą. Tačiau ši šeima, kaip ir šimtai panašių „išsišokėlių“, siekusių geresnės ateities savo vaikams, buvo paženklinta XX a. vidurio Lietuvos sovietizavimo ženklu.

Baltakiai išblaškyti į visas puses: tėvas su vyresniaisiais vaikais 1949-ųjų pavasarį septyneriems metams buvo išvežti į Sibirą, du sūnūs dar 1944-aisiais buvo nublokšti į Vakarus be teisės kada nors vėl pasidžiaugti tėviške, o motina su mažaisiais irgi liko be savo namų, buvo blaškoma it benamė. Tačiau tokių lemtingų permainų užgrūdinti latavėniškiai Baltakiai nepražuvo, išsaugojo ne tik garbingą giminės vardą, bet ir įsirašė savo vardus į bažnyčios, mokslo, visuomenės raidos istoriją.

Antai Pranas Baltakis (1926–2006), po Antrojo pasaulinio karo atsidūręs JAV, tapo žinomu aviacijos inžinieriumi. Baigęs mokslinę tiriamąją veiklą valstybinėse laboratorijose, 1987 m. Silver Spring,

Baltakių šeimos kapas Troškūnų kapinėse.
T. Kontrimavičiaus nuotr.

MD įkūrė privačią aerodinaminių skaičiavimų konsultacinę bendrovę ir su bendradarbiais sukūrė kompiuterinį metodą viršgarsinių lėktuvų bei taktinių sviedinių aerodinamiškai apskaičiuoti. Šis metodas iki šiol naudojamas JAV aviacijos pramonėje.

Tremtyje subrendęs ir geologo išsilavinimą įgijęs Vytautas Baltakis (g. 1930 m.) yra žinomas Lietuvos geologas ir geochemikas. Jis sukūrė matematinį grafinį uolienų tyrimo metodą, kuris buvo pritaikytas Lietuvos landšaftų technogeniniam užterštumui tirti, taip pat naują mineraloginės analizės metodiką, kuri buvo įdiegta, ruošiant geologines nuotraukas.

Jauniausias iš Baltakių Algirdas, prieš keliolika metų įsigijęs sodybą prie Šventosios Zujuose (Ukmergės r.), ją puoselėja kaip naują giminės lizdą, kuriame jo tėvų Juozapo ir Apolonijos Baltakių ainiams malonu ir XXI a. pradžioje burtis.

O garsiausiai pasaulyje Latavėnų Baltakių vardas nuskambėjo XX a. 9-ajame dešimtmetyje, kai kunigas ir vienuolis pranciškonas Paulius Antanas Baltakis (g. 1925 m.) buvo išventintas vyskupu ir paskirtas lietuvių išeivių dvasios vadovu. Jis buvo pirmasis dvasininkas, kuriam šv. Tėvas popiežius Jonas Paulius II pavedė globoti visas už Lietuvos ribų susikūrusias lietuvių parapijas.

Kunigas, vienuolis, vyskupas

Pirmąją Naujųjų 1925-ųjų metų dieną Latavėnuose gimęs būsimasis dvasininkas P. A. Baltakis augo, ruošdamasis kunigystei. 1944 m. pavasarį jis buvo Kretingos pranciškonų gimnazijos moksleivis, kai besitraukiančių vokiečių buvo sumintas ir išvežtas darbams į aviacijos tarnybą. Taip 19-metis atsidūrė Suomijoje, paskui Norvegijoje, o 1945 m., jau karui baigiantis, – Belgijoje. Ten jis baigė teologijos mokslus ir davė amžinuosius pranciškonų vienuolijos įžadus, 1952 m. buvo išventintas kunigu.

Iškart išvykęs už Atlanto į atkuriamą Lietuvį

pranciškonų Šv. Kazimiero provinciją, 1953–1963 m. P. A. Baltakis, OFM dirbo Toronto (Kanada) Prisikėlimo lietuvių katalikų parapijoje vikaru ir pranciškonų vienuolyno Toronto vyresniuoju, paskui keletą metų buvo Lietuvių pranciškonų Šv. Kazimiero provincijos provincijolo patarėjas, Toronto pranciškonų vienuolyno viršininkas.

1969 m. perkeltas tarnauti į Jungtines Valstijas, jis įsikūrė New York ir iki 1979 m. buvo Šv. Kazimiero pranciškonų vienuolyno Brooklin, NY vyresniuoju, pradėjo vadovauti „Lietuvių katalikų religinės šalpos“ organizacijai.

1979–1984 m. P. A. Baltakis, OFM buvo Lietuvių pranciškonų Šv. Kazimiero provincijos provincijolas, vadovavo Kanados ir Jungtinių Amerikos Valstijų lietuvių pranciškonų bendruomenei, steigė lietuvių jaunimui stovyklas Šiaurės Amerikoje.

Nuo 1984 m., kai Portland, OR katedroje rugsėjo 14-ąją buvo išventintas vyskupu, P. A. Baltakis, OFM beveik 20 metų, iki 2003-ųjų, vadovavo užsienio lietuvių katalikų sielovada, aplankė bene visas pasaulyje lietuvių katalikų bendruomenes ir parapijas penkiuose žemynuose. Jis rūpinosi 140 lietuvių katalikų parapijų ir misijų, beveik milijono užsienio lietuvių katalikų sielovada, palaikė glaudžius ryšius su Lietuvos vyskupais ir tikinčiaisiais, ypač su broliais pranciškonais, išgarsėjo kaip aktyviausias Lietuvos tikinčiųjų teisių ir laisvių gynėjas bei užtarėjas pasaulio katalikų bendruomenėje.

Vyskupas P. A. Baltakis, OFM nuo 1984 m. buvo JAV vyskupų konferencijos narys, turėjo balsavimo teisę JAV vyskupų konferencijos susitikimuose. Jis ragino Amerikos episkopatą veiksmingiau remti Lietuvos Bažnyčią, Sovietų Sąjungoje patiriančią komunistinės valdžios vykdomą antireliginį persekiojimą.

Dvasininkas dalyvavo JAV lietuvių delegacijoje, kuri 1987 m. susitiko su tuometiniu JAV prezidentu Ronald Reagan ir prašė didinti diplomatinį spaudimą sovietų pareigūnams, kad šie paleistų kalinamus sąžinės belaisvius, įskaitant lietuvius kunigus ir vienuoles, bei leistų Lietuvos Bažnyčiai laisvai ir viešai švęsti Lietuvos krikšto 600 metų jubiliejų 1987 m. birželio 28 d. Šie vyskupo ir jo buriamų tikinčiųjų žingsniai neliko be atgarsio ir buvo ryški įžanga į netrukus prasidėjusį Lietuvos Atgimimą.

Lietuvai atgavus nepriklausomybę, išeivijos vyskupas aktyviai dalyvavo Lietuvos Vyskupų konferencijos veikloje. Dėl garbaus amžiaus pasitraukęs iš aktyvios veiklos, 2003–2009 m. P. A. Baltakis, OFM gyveno New York ir vadovavo labdaros organizacijai „Lietuvių katalikų religinė šalpa“, kuri teikė paramą Lietuvos nevyriausybinės organizacijoms, katalikiškai spaudai. Pastaruosius dvejus metus vyskupas emeritas P. A. Baltakis, OFM reziduoja Šv. Antano pranciškonų vienuolyne Kennebunkport, ME, kur leidžia senatvę.

Vyskupo rūpesčiu Baltakių šeima susitinka Troškūnų kapinėse, kur giminės kape šalia tėvų ir senelių atgulė iš JAV į Lietuvą parsikraidinti jo brolio Prano palaikai.

Protėvių takas per Latavos kraštą

Garbaus dvasininko gimtinės sodybvietę šią vasarą paženklinantis stogastulpis su šv. Pranciškaus skulptūra pratęs ir tarsi užbaigs Latavos krašto stogastulpių kelią, atvedantį nuo Palatavio piliakalnio iki Latavėnų.

Bernardinai.lt

(sutrumpinta)

Vysk. Paulius Antanas Baltakis, OFM.
V. Gulevičiaus (Elta) nuotr.

Paruošė Nijolė Nausėdienė • El. paštas: nausediene@aol.com

MŪSŲ STALUI

IŠ RYTŲ ATKELIAVĘS DESERTAS – CHALVA

Pistacijų chalva

Reikės: 1,5 puodelio išgliaudytų pistacijų, 1 puodelio vandens, 2 šaukštų pieno, 1/2 puodelio cukraus, 2 šaukštų sviesto ir 1/2 šaukštelio vanilės.

Pistacijas suberkite į platų indą, užpilkite verdančiu vandeniu ir pusvalandį palikite pastovėti. Tada riešutus supilkite į rėtį, kad nutektų vanduo, sumalkite mėsmale, supilkite pieną ir trinkite, kol susidarys pastos tirštumo masė. Paskui supilkite cukrų ir vėl išmaišykite. Gilioje keptuvėje ant mažos ugnies išlydykite sviestą, į jį sudėkite riešutų pastą ir, nuolat maišydami, kepkite apie 15 minučių, kol masė sutirštės. Tada suberkite vanilę, išmaišykite, sudėkite chalvą į riebalais išteptą skardą ar padėklą, išlyginkite paviršių ir atšaldykite.

Saulėgražų chalva

Reikės: 2 puodelių saulėgražų, 1/2 puodelio miltų, 1/2 puodelio augalinio aliejaus, 2 puodelių cukraus.

Saulėgražas apkepinkite ir sumalkite mėsmale. Miltus kepkite, kol pagels, tada sumaišykite su saulėgražomis ir dar kartą permalkite, supilkite aliejų, suberkite cukrų ir gerai išmaišykite. Galima įdėti razinų, riešutų, vanilės. Masę sudėkite į plastikinį maišelį, paslėkite ir atšaldykite.

Žemės riešutų chalva

Reikės: 2 puodelių keptų žemės riešutų, 1 puodelio cukraus, 1,5 puodelio miltų, 1/3 puodelio vandens, 1 pakelio vanilinio cukraus, 1 puodelio augalinio aliejaus.

Žemės riešutus susmulkinkite. Persijotus miltus keptuvėje paskrudinkite, kol įgis auksinį atspalvį, ir sumaišykite su žemės riešutais bei vaniliniu cukrumi. Tuomet supilkite augalinį aliejų ir gerai išmaišykite. Į puodą suberkite cukrų ir užpilkite vandeniu. Cukraus sirupą užvirkite ant mažos ugnies ir sudėkite į jį žemės riešutų masę. Viską gerai išmaišykite, nukelkite nuo ugnies, sudėkite į dubenį ir atšaldykite.

Sezamų chalva

Reikės: 1 puodelio sezamų sėklų, 1 puodelio miltų, 2/3 puodelio cukraus, 1/3 pieno, 3–4 šaukštų augalinio aliejaus, 1 šaukštelio vanilinio cukraus.

Sezamų sėklas paskrudinkite keptuvėje. Sumalkite mėsmale (6–8 kartus) arba trinkite smulkintuvu, kol gausite vienalytę masę. Miltus kepkite sausoje keptuvėje, kol įgis auksinį atspalvį, sumaišykite su sezamais ir 2–3 kartus permalkite mėsmale. Įpilkite augalinio aliejaus ir išmaišykite iki vientisos masės. Puode išmaišykite pieną su cukrumi ir vaniliniu cukrumi, užvirkite ir pavirinkite minutę, kol susidarys daug putų. Šį sirupą supilkite į riešutų masę ir greitai išmaišykite. Gautą chalvą išdėkite ant drėgnos lentos ir

išlyginkite. Kai tik atvės (po 20–30 min.), supjaustykite kvadratais.

Morkų chalva

Reikės: 1 sv morkų, 1 lazdelės sviesto, 1 puodelio pieno, 1 puodelio cukraus, 3–4 šaukštų susmulkintų pakepintų migdolų, 2 šaukštų razinų, cinamono.

Morkas nuskusite ir sutarkuokite. Keptuvėje ištirpinkite sviestą ir suberkite tarkuotas morkas. Kepinkite apie 10 minučių vis pamaišydami. Tada supilkite pieną, suberkite cukrų, migdolus ir razinas. Pagardinkite žiupsneliu cinamono. Gautą mišinį kepkite apie pusvalandį arba kol visiškai išgaruos pienas. Masę sudėkite į formą, išklotą kepimo popieriumi, ir palaukite, kol atvės.

Tortas su chalva

Reikės: 1 sv vaflių lakštų, puodelio chalvos, indelio neriebios grietinės.

Grietinę gerai atšaldykite ir suplakite iki putų. Chalvą sutrupinkite ir didžiąją dalį trupinių, nuolat plakdami grietinę suberkite į kremą. Gauta masė sutepti vaflių lakštus, sudėkite vieną ant kito ir paslėkite. Prieš patiekdami viršų aptepkite grietine ir apiberkite likusiais chalvos trupiniais (galima šokoladu, riešutais).

Keksai su chalva

Reikės: 1 puodelio miltų, 1 puodelio sutrupintos žemės riešutų chalvos, 3 kiaušinių, 1/2 puodelio cukraus,

1 lazdelės sviesto, pusės šaukštelio kepimo miltelių, 1 pakelio vanilinio cukraus.

Plaktuvu išplakite kiaušinius su cukrumi, suberkite riešutų chalvą ir gerai išmaišykite. Sudėkite minkšto sviesto gabalėlius ir viską suplakite iki vienalytės masės. Miltus persijokite, sumaišykite su kepimo milteliais ir vaniliniu cukrumi, suberkite į masę. Viską dar kartą gerai suplakite (turi gautis švelni kreminė tešla). Tešlą išdėkite į sviestu pateptas formeles ir 20 minučių kepkite 375 F temperatūros orkaitėje. Iškeptus keksus ištraukite iš orkaitės. Iš formelių iš karto neimkite – leiskite truputį atvėsti, bus lengviau išimti.

Parengta pagal „Šeimininkę“

Išėivijos muzikinio paveldo tyrimams – Europos parama

PROF. DR. DANUTĖ PETRAUSKAITĖ

Muzikologiniams tyrimams, kaip ir kitoms menotyros mokslo šakoms, Lietuvoje nuolat stinga pinigų. O be jų sunku kur pajudėti, kaupiti medžiagą, dalyvauti konferencijose, leisti knygas. Todėl, kai 2009 m. paskutinėmis dienomis Lietuvos mokslo taryba paskelbė kvietimą aukšto lygio mokslininkams teikti paraiškas visuotinės dotacijos priemonei (Global Grant), finansuojamai iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų, nutariau surizikuoti – pasiūlyti projektą „Lietuvių muzikinė kultūra migracijų kontekstuose (1870–1990): tautinio tapatumo ir muzikinės raiškos sąveika“. Nors egzodo muziką tyrinėju jau kelis dešimtmečius, pateikti patrauklų projektą sekėsi ne taip jau lengvai – teko apmąstyti mokslinės veiklos gaires, suburti tinkamus žmones, apskaičiuoti finansines išlaidas. Vertinimai užtruko gana ilgai – beveik metus, nes darbas sunkiai sekėsi ir Lietuvos mokslo tarybai, dar nelabai įgudusiai įsisavinti struktūrinių fondų lėšas. Todėl galutinis rezultatas buvo paskelbtas tik šių metų pradžioje. Nusivylusiųjų būta per 120, o besidžiaugiančiųjų – keturis kartus mažiau, vos per 30. Laimė nusišypsojo ir man – vienintelei iš Klaipėdos universiteto.

Savo projekte užsibrėžiau: nuosekliai išnagrinėti lietuvių modernaus tapatumo formavimosi ir muzikinių pokyčių dinamiką JAV (1870

E. Steponavičiūtė, R. Stanevičiūtė-Kelmickienė, D. Petrauskaitė ir A. Valauskienė.

–1990 ir įvertinti žymiausių XX a. lietuvių modernizmo pradininkų kūrybos priešistorę, jų muzikinės veiklos bruožas, migruojant po Europą ir Ameriką bei kūrybos sklaidą Lietuvoje (1920–1990). Šiuos tikslus įgyvendinti pasikviečiau iškilią ir veiklią Vilniaus muzikologę, Lietuvos muzikos ir teatro akademijos dr. doc. Rūtą Stanevičiūtę-Kelmickienę, apdovano-tą Lenkijos kultūros ministerijos medaliu „Gloria Artis“ ir Lenkijos kompozitorių sąjungos garbės premija už lenkų šiuolaikinės muzikos sklaidą bei populiarinimą, o Lietuvoje – vyriausybine Kultūros ir meno premija už lietuvių muzikologijoje įtvirtintas naujausias pasaulio muzikos mokslo idėjas bei metodologiją. R. Stanevičiūtėi teks tyrinėti europinį dėmenį – dirbti Lietuvos bei užsienio bibliotekose ir archyvuose,

kur guli dar daug nežinomos ir lietuvių muzikologų netyrinės medžiagos. Tai Danijos Karališkoji biblioteka Kopenhagoje, sauganti Tarptautinės šiuolaikinės muzikos draugijos (ISCM), kuriai priklausė kompozitoriai Vytautas Bacevičius, Jeronimas Kačinskas, Vladas Jakubėnas, archyvas; Britanijos biblioteka ir muzikos informacijos centras, kur galima susipažinti su ISCM garso įrašais bei kūrinių partitūromis; Lenkijos nacionalinė biblioteka, Valstybinis archyvas, Varšuvos universitetas, turintys autentiškų dokumentų, muzikinių kūrinių rankraščių, nepublikuotų laišku, vaizdo medžiagos, susijusios su Bacevičių šeima ir lenkų bei lietuvių kompozitorių veikla ISCM; Berlyno menų akademijos archyvas, teikiantis svarbios infor-

Nukelta į 13 psl.

LIETUVOS IR PASAULIO NAUJIENOS

Redaktorė Loreta Timukienė • El. paštas: loretatim@gmail.com

Baigtas tyrimas dėl vizos išdavimo Baltarusijos teisingumo viceministrei

Vilnius (ELTA) – Šengeno viza Baltarusijos teisingumo viceministrei Alai Bodak buvo išduota, nes sudarant ir naudojant Šengeno erdvėje nepageidaujamų asmenų sąrašus Europos Sąjungos (ES) šalys skirtingai įlotynišką abėcėlę perrašo kitais rašmenimis rašomų trečiųjų valstybių piliečių vardus.

Tokia išvada padaryta Lietuvos ambasadoje Baltarusijoje baigtame tyrime dėl vizos išdavimo Baltarusijos teisingumo viceministrei A. Bodak, kuriai taikomi ES kelionių apri-

bojimai. Užsienio reikalų ministerija (URM) pranešė, jog per patikrinimą Lietuvos ambasadoje taip pat nustatyta, kad vizą išdavę konsuliniai pareigūnai laikėsi visų formalių reikalavimų, tačiau buvo įvertintas ir nepakankamas jų išvalgumas bei jautrių politinių klausimų žinojimas.

Europos Komisijai bus siūloma ieškoti sprendimų, kaip patobulinti Šengeno informacijos sistemą, pirmausia atkreipiant dėmesį į asmenvardžių perrašą ir įvedimą į duomenų bazę.

Tibeto dvasinis vadovas prašė Baltijos šalių paramos

Talinas (BNS) – Tibeto dvasinis vadovas Dalai Lama, Taline susitikęs su Baltijos šalių parlamentariais, sakė besitikintis šių šalių paramos Tibetui. Anot jo, tų valstybių, kurios buvo patyrusios okupaciją, tarp jų – Baltijos šalių, parama šiam Kinijai priklausančiam regionui ypač reikšminga.

Dalai Lama teigė labiausiai tokią paramą jutęs per ankstesnius apsilankymus čia, vykusius prieš 20 metų, Baltijos kraštams išsilaisvinus iš Sovietų Sąjungos.

Tibeto dvasinis vadovas susitikimo metu sulaukė Latvijos Tibeto rėmėjų kvietimo apsilankyti ir šioje kaimyninėje šalyje. Tuo metu Lietuvos parlamentariai sakė abejojantys, ar aukšti Lietuvos pareigūnai šiuo metu yra pasirengę priimti Dalai Lamą, tad kvietimo atvykti į Lietuvą jis kol kas neišgirdo. Dalai Lama taip pat sakė kalbą Talino centrinėje Laisvės aikštėje. Jos pasiklausyti atvyko ir kelios dešimtys žmonių iš Lietuvos. Dalai Lama Estijoje, kaip ir Lietuvoje, jau lankėsi du kartus.

„Associated Press“ pasipiktino A. Zuoko nuotrauka

Vilnius (BNS) – Amerikiečių naujienų agentūra „The Associated Press“ pranešė pašalinusi iš savo archyvo neoriginalią sumontuotą nuotrauką, kurioje matyti per automobilį važiuojančiame šarvuotyje sėdintis Vilniaus meras Artūras Zuokas.

Toks žingsnis žengtas po to, kai Vilniaus savivaldybė pripažino, kad iš nuotraukos ištrinti kiti du žmonės, sėdėję šarvuotyje – žiniasklaidos priemonėms pateiktoje nuotraukoje yra tik A. Zuokas, nors vaizdo siužete matyti, kad šarvuotyje yra trys asmenys.

„Visiškai nepriimtina pateikti ‘Photoshop’ redaguotas nuotraukas žiniasklaidos bendrovėms, nes tai kenkia mūsų patikimumui ir klaidina skaitytojus“, – pareiškė „The Associated Press“ fotografijos direktorius Santiago Lyon.

Naujienų agentūra pabrėžė, kad ji nepriima pakeistų nuotraukų. Šiuo atveju mero komanda nepranešė, kad nuotrauka buvo pakeista. Ji pašalin-

Organizatorių archyvo nuotr. iš Delfi.lt ta iš naujienų agentūros sistemų ir archyvų. A. Zuoko atstovė sakė, kad Švedijos prodiuseriai Mackan Edlund ir Erik Estrand ištrinti, kad būtų atkreiptas dėmesys į nelegalaus automobilių statymo problemą be pašalinių žmonių nuotraukoje. Interneto žaibišku greičiu išpopuliarėjęs vaizdo įrašas nufilmuotas Švedijos televizijos pramoginės laidos.

Lietuviai vėl galės nešti olimpinį deglą

Vilnius (ELTA) – Artėjant 2012 metų Londono vasaros olimpinėms žaidynėms, olimpinė partnerė bendrovė „Samsung“ kartu su Lietuvos tautiniu olimpinio komitetu (LTOK) skelbia olimpinio deglo nešėjų atranką Lietuvoje. Kiekvienas šalies gyventojas gali pasiūlyti žmogų, kuris yra vertas atstovauti Lietuvai olimpinės ugnies keliuose.

Rugsėjo 22 d. bus atrinkta 20 finalininkų, iš kurių po balsavimo internete paaiškės du asmenys, kitais metais dalyvausiantys olimpinio deglo nešimo estafetėje. Olimpinis deglas bus nešamas kitų metų gegužės 18–liepos 27 d. Didžiojoje Britanijoje. Siūlant kandidatus, turi būti aiškiai nurodoma, kodėl pasirinktas

žmogus galėtų tapti olimpinio deglo nešėju. Visi siūlymai bus vertinami komisijos, kurią sudaro LTOK ir „Samsung“ atstovai.

„Olimpinio deglo estafetei gali būti pasiūlytas kiekvienas, kuris nuoširdžiai dirba ir kurio veikla suteikia naudos bendruomenei“, – sakė oficialus bendrovės „Samsung“ olimpinį žaidynių ambasadorius Lietuvoje Robertas Javtokas. Jis olimpinio deglo nešimo estafetei pasiūlė 15 metų krepšininką Antaną Krimelį, kuris neseniai Trabzone (Turkija) su šalies rinktine tapo Europos jaunimo olimpinio festivalio čempionu.

Olimpinės ugnies kelionė į Londoną bus ketvirtoji, kurioje dalyvaus Lietuvos atstovai.

Lenkijoje dėl streiko sustojo tūkstančiai traukinių

Varšuva (Bernardinai.lt) – Regioninės geležinkelio bendrovės darbuotojams pradėjus parą trukusį streiką, Lenkijoje sustojo keli tūkstančiai traukinių. Nepavykus su darbdaviu susitarti dėl atlyginimų padidinimo, regioninės geležinkelio pervežimų bendrovės „Przewozy Regionalne“ darbuotojų profsąjunga paskelbė visuotinį streiką.

Sustojo 2,700 traukinių, kuriais kasdien naudojasi keli šimtai tūkstančių žmonių. Streiko organizatoriai reikalauja 280 zlotų (maždaug 245 litų) pakelti algas ir konkrečių veiksmų nuostolingai veikiančiai bendrovei gelbėti. Streiko organizatoriai paskelbė atsiprašymo laišką keleiviams, kuriame savo streiką va-

dina protestu prieš Lenkijos geležinkelių griovimą, dėl to kaltindami prieš keletą metų priimtą sprendimą regioninius pervežimus perduoti 16 vaivadijų savivaldoms, kurios nesusgebėjo sukurti bendrovės strategijos.

Jei šis streikas nepadės susitarti su bendrovės valdyba, profsąjungininkai grasina jį pakartoti po savaitės – rugpjūčio 24 d. Šis streikas – ne pirmas šią vasarą. Liepą regioninių pervežimų bendrovės geležinkeliečiai buvo paskelbę 2 valandų išėjimąjį streiką.

„Przewozy Regionalne“ – didžiausia Lenkijos geležinkelio pervežimų bendrovė, aptarnaujanti neilgų atstumų regioninių traukinių keilivius ir pavaldi vaivadoms.

Suimtas išpuolį prieš popiežiaus viešnagės priešininkus planavęs studentas

Madridas (BNS) – Ispanijos policija suėmė chemijos studentą, įtariamą planavus surengti dujų išpuolį prieš protestuotojus, nusistačiusius prieš popiežiaus Benedikto XVI viešnagę.

Katalikų Bažnyčios vadovas į Ispaniją atvyks šią savaitę ir dalyvaus Madride vykstančių Pasaulinių jaunimo dienų renginiuose. Tuo tarpu pontifiko viešnagei nepritariančių visuomeninių judėjimų nariai planuoja Ispanijos sostinėje surengti protesto eitynes.

Kaip nurodė vienas policijos pareigūnas, Madride suimtas įtariamasis yra organinės chemijos studentas iš Meksikos, dalyvaujantis švietimo mainų programoje. Pareigūnas neatkleidė šio studento vardo ir amžiaus. Pareigūnai nurodė paėmę ne-

šiojamąjį kompiuterį, išorinę atminčinę ir dvi užrašų knygeles, kuriose esama pastabų apie chemines medžiagas, nesusijusias su šio studento studijuojamu dalyku.

Policijos pranešime nurodoma, jog įtariamasis planavo prieš popiežiaus viešnagės priešininkus panaudoti „troškinančias dujas“ ir kitokias chemines medžiagas. Taip pat pranešama, kad šis asmuo studijavo Ispanijos aukščiausioje valstybinėje tyrimo institucijoje – Nacionalinėje tyrimų taryboje.

Organizuojant Pasaulines jaunimo dienas Ispanija išleido 50,5 mln. eurų (174,4 mln. litų), neskaitant saugumo priemonių kaštų, o ši kaina sukėlė protestus šalyje, priverstoje smarkiai susiveržti diržus dėl pašlijusios ekonomikos.

Londono policija pateikė kaltinimus dėl riaušių

Londonas (BNS) – Londono policija nurodė pateikusi kaltinimus daugiau nei tūkstančiui asmenų dėl praeitą savaitę Didžiosios Britanijos sostinėje sukrėtusių riaušių, tačiau perspėjo, jog daugiau žmonių bus patraukti atsakomybėn, kai pareigūnai peržiūrės filmuotą medžiagą, kurios bendra trukmė – apie 20,000 valandų.

Londono kaltinimai dėl įvairių neleistinų veikų pateikti iš viso 1,005

asmenims, dėl šių neramumų sostinėje suimti 1,733 žmonės. Tuo tarpu visoje šalyje prieš teisimą stoji jau apie 1,179 įtariamus riaušininkus. Daugelį įtariamųjų atpažino visuomenės nariai, įskaitant pačių smurtautojų artimuosius, kai policija paviešino stebėjimo kamerų įrašus, kuriuose matoma, kaip plėšiamos parduotuvės London, Manchester, Birmingham ir kituose miestuose.

V. Putin pasmerkė JAV apribojimus Baltarusijai

Maskva (BNS) – Rusijos ministras pirmininkas Vladimir Putin pasmerkė naujus ekonominius apribojimus Baltarusijai, kuriuos įvedė Washington, atsakydamas į prezidento Aleksandr Lukašenka politiniams varžovams daromą spaudimą. V. Putin taip pat pareiškė esąs tikras, kad Minskas įveiks ekonomikos sunkumus, ypač jeigu palengvins galimybes Rusijos verslui patekti į Baltaru-

sijos rinką.

JAV ir Europos Sąjunga įvedė vizų draudimą Baltarusijos prezidentui ir kai kuriems jo pavaldiniams po 2010 m. gruodį vykusį rinkimų, pasibaigusį A. Lukašenka perrinkimu ir didelio masto suėmimais bei įkalnimo terminais jo varžovams. Baltarusija pagrasino Amerikai, kad imsis atsakomųjų priemonių.

VERSLO NAUJIENOS

Redaktorė Loreta Timukienė • El. paštas: loresetim@gmail.com

LIETUVA

Liepos mėnesį vėl augo iš Rusijos importuojamų gamtinių dujų kaina Lietuvai. Šilumos tiekimo įmonės už dujas liepą mokėjo 73 litais daugiau nei birželį. Per tris pastaruosius mėnesius dujų kaina pakilo net 239 litais – per 40 proc. daugiau, nei dujos brango per visus 2010 m. Pastaruosius septynerius metus šilumos energijos kaina Lietuvoje augo išimtinai dėl gamtinių dujų brangimo, kitos šilumos tiekimo sąnaudos nekito arba mažėjo. Esant tokiai padėčiai, žinovai ragina kuo skubiau rūpintis gamtinių dujų keitimu vietiniu biokuru, kuris išlieka daugiau nei dukart pigesnis už dujas.

Lietuvos gyventojų išlaidos nekompensuojamiesiems vaistams ir maisto papildams nuolat auga. Tam paranki ir įžūli jų reklama. Pastaruoju metu ji užkariauja ir poliklinikų erdves, kurių niekas nekontroliuoja, tad patikliam vartotojui galima brukti bet ką. Reklamą platinančios bendrovės už paslaugą gauna nemažus pinigus, bet atsakomybė už reklamos pažeidimus tenka ne jos skleidėjui, o reklamuojamo vaistinio preparato gamintojui. Visuomenės apklausa atskleidė, kad maisto papildus nuolat vartoja 40 proc. Lietuvos gyventojų. 2005 m. Lietuvos gyventojai vaistams ir maisto papildams išleido beveik 940 mln. litų, o 2008 m. skyrė jau apie 1,4 mlrd. litų.

Užsienio prekybos tinklų palankumą pelnusių lietuvių įmonė „LTM Garments“ siuva drabužius ne tik pagal partnerių kitose šalyse užsakymus. Jau kelerius metus Skandinavijos valstybėse ir Jungtinėje Karalystėje ji siūlo ir savo prekės ženklo D.EFFECT apdarų. Lietuvoje sukurti drabužiai skiriami vidutines ir didesnes pajamas gaunančioms moterims, o sava kolekcija kuria pridėtinę vertę aprangos rinkoje jau įsitvirtinusiai įmonei.

Rugpjūčio 13 d. po Palangą ratus suko JAV vėliavomis papuošti egzotiški automobiliai. Kurorte ketvirtą kartą vyko tarptautinis amerikietišų mašinų sėskrydis „American Spirit 2011“. Vienoje vietoje pamatyti egzotiškų ir JAV seniai nebegaminamų automobilių progos nepraleido daugiau nei tūkstantis į sėskrydį atėjusių smalsuolių. Jie ketvirtą kartą vykstančiame renginyje išvydo 152 amerikietiškus automobilius ir 5 motociklus iš Baltijos šalių, Rusijos, Baltarusijos, Suomijos. Žinovų komisija rinko gražiausią, sportiškiausią ir garsiausiai veikiančią automobilį. Didžiausią įspūdį padarė egzotiškų automobilių parada mieste gatvėmis.

Irytas nuotr.

Paskutinis ilgasis vasaros savaitgalis į Palangą priviliojo šimtus tūkstančių žmonių. Į kurortą važiuojančių mašinų virtinės ilgam užkimšo kurorto gatves. Tris savaitgalio dienas Palanga buvo virtusi sausakimšu kurortu, kuriame buvo sudėtinga ne tik surasti vietą nakvynei, bet ir pavalgyti kavinėse. Sausakimša buvo ir Palangos paplūdimiuose, manoma, kad kurortas sulaukė daugiau nei 300,000 poilsiautojų. Palangos valdžia sako, kad miestui darosi sudėtinga vienam iškuopti svečių šiukšles.

Delfi.lt nuotr.

Statistikos departamentas pasakė, kad pernai žemiau skurdo ribos gyveno jau net 20,2 proc. gyventojų. Būtų buvę dar daugiau, jei ne įmantri skurdo ribos nustatymo metodika ir jei būtų paimtas tikslus, o ne didesnis visų gyventojų skaičius. Kadangi žmonių pajamos stipriai mažėjo, tad ir jų pajamų vidurkis bei skurdo riba išėjo daug mažesnė. Labiausiai padidėjo skurstančių darbingo amžiaus (18–64 metų) žmonių, tačiau pats baisiausias skaičius yra parodantis pernykštį skurdo rizikos gylį – net 32,6 proc. Tai reiškia, kad žemiau skurdo rizikos ribos esančių asmenų gaunamos pajamos buvo vidutiniškai 32,6 proc. mažesnės už skurdo rizikos ribą.

Kas antrame kompiuteryje Lietuvoje įdiegta nelegali programinė įranga. Piratavimo lygis mūsų šalyje pranoksta pasaulio vidurkį. Pardavėjai teisinasi, kad žmonės neįpirktų kompiuterių, jei juose būtų įdiegtos kur kas brangesnės legalios programos. Praėjusiais metais Lietuvoje neteisėtai naudojamos kompiuterių programinės įrangos vertė išaugo 22,6 proc. – nuo 31 mln. iki 38 mln. JAV dol. Per 2011 m. Lietuvoje policija atliko per 20 tyrimų, kurių metu patikrino įmones, platinančias ir naudojančias neteisėtus kompiuterių programas.

„Žalgirio“ arenos patikimumą patvirtino valstybinė komisija, nuodugniai tikrinusi kiekvieną arenos detalę, po kauklę išnarsčiusi detaliuosius planus ir brėžinius. Iškilmingas „Žalgirio“ arenos atidarymas ir pirmosios draugiškos krepšinio rungtynės Lietuva–Ispanija arenoje vyks rugpjūčio 18 d.

PASAULIS

Jungtinių Valstijų prezidentas Barack Obama pažadėjo, kad kita mėnesį atskleis „labai konkretų“ planą, kuris padės atgaivinti silpnėjančią šalies ekonomiką. B. Obama teigė, kad planą pasiūlys rugsėjį, kai Kongresas susirinks po atostogų. Pastaruoju metu respublikonai aršiai kaltina B. Obama dėl susilpnėjusios JAV ekonomikos. Manoma, kad kitais metais rinkdami prezidentą JAV rinkėjai didžiausią dėmesį kreips į nedarbą, kuris šiuo metu siekia šiek tiek daugiau nei 9 proc.

Antrą šių metų ketvirtį Vokietijos ekonomikos augimas smarkiai sulėtėjo ir buvo kur kas prastesnis, nei tikėtasi. Ekonomika balandžio–birželio mėn. Vokietijoje paaugo tik 0,1 proc. Iki šiol būtent Vokietija tempė eurozonos ekonomikos atsigavimą. Skaičiai, rodantys sulėtėjusį augimą, toliau kels klausimų dėl eurozonos ekonomikos stiprumo.

Italijos ministrų kabinetas pritarė pasiūlytomis taupymo priemonėms, kuriomis siekiama įveikti finansų krizę. Numatytomis priemonėmis tikimasi į Italijos iždą sutaupti 20 mlrd. eurų 2012 m. ir 25 mlrd. 2013 m. Turėti biudžetą be deficito tikimasi jau 2013 m., o ne metais vėliau, kaip planuota anksčiau. Numatoma sumažinti biudžeto išlaidas, taip pat papildyti iždą, įvedant naujus mokesčius. Dvejiems metams bus įvestas papildomas pajamų mokestis pasiturintiems italams. Šios priemonės buvo priimtos išaugus susirūpinimui dėl galimo Italijos nemokumo. Šiuo metu valstybės skola sudaro 120 proc. BVP, o tai vienas didžiausių rodiklių ES.

Interneto milžinė „Google“ už 12,5 mlrd. JAV dol. įsigis bendrovę „Motorola Mobility“. Tikimasi, kad sandoris bus baigtas iki šių metų pabaigos arba 2012 m. pradžioje. Viena „Motorola Mobility“ akcija „Google“ kainuos 40 dol. Tai 63 proc. daugiau už rinkos kainą. Šiais metais „Motorola“ buvo padalinta į dvi atskiras bendroves. Iki tol „Motorola Mobility“ veikė kaip „Motorola Inc.“ padalinys. „Motorola Mobility“ kuria ir gamina mobiliuosius telefonus, tuo tarpu „Motorola Solutions“ apima platesnes technologijas vartotojams ir valdžios įstaigoms. Po pranešimo apie sandorį „Motorola Mobility“ akcijų vertė išaugo 56 proc., iki 38,13 JAV dol. už akciją.

Garsus amerikiečių investuotojas, fondo „Berkshire Hathaway“ vadovas milijardierius Warren Buffett teigia, kad didžiules pajamas gaunantys amerikiečiai turėtų mokėti didesnius mokesčius. Anot V. Buffett, mokesčius reikia padidinti mažiausiai 1 mln. JAV dol. per metus uždirbantiems amerikiečiams. Rinkimų kampaniją tęsiantis JAV prezidentas B. Obama vienoje iš savo kalbų atkreipė dėmesį į V. Buffett teiginius. JAV prezidentas jau seniai ragina didinti mokesčius turtuoliams.

Baltarusijos ministras pirmininkas pareiškė, kad nauji JAV apribojimai valstybės valdomoms Baltarusijos įmonėms yra „agresijos veiksmas“ ir smūgis ryšių su Rusija turinčioms įmonėms. JAV pradėjo taikyti apribojimus keturioms įmonėms, kurias valdo su prezidentu Aleksandr Lukašenka susijusi bendrovė. JAV Baltarusijai taiko apribojimus dėl vyriausybės elgesio su politine opozicija.

Kinijos Kunmingo miesto valdžia aptiko 22 parduotuves, kurios nelegaliai naudojo „Apple“ prekės ženklą. Kinijos valdžia susidomėjo netikromis firminėmis „Apple“ parduotuvėmis, kai Kunmingo mieste gyvenantis JAV pilietis papasakojo savo tinklaraštyje apie apsilankymą tokioje parduotuvėje. Amerikiečio žinutė sukėlė audringą reakciją internete, dėl ko Kinijos valdžia buvo priversta pradėti tyrimą. Visų netikrų parduotuvių darbuotojai manė, kad dirba tikroje „Apple“ parduotuvėje. Kol kas neaišku, ar netikrosiose parduotuvėse buvo parduodami tikri „Apple“ gaminiai, ar prekės taip pat buvo klastotė.

Pasaulinės rinkos atsidūrė „naujoje pavojingoje zonoje“, išpėjo Pasaulio banko prezidentas Robert Zoellick. Jis pabrėžė, kad investuotojai jau prarado pasitikėjimą kai kurių svarbiausių šalių ekonomikos politika. Drauge jis pridūrė, kad pasaulinė ekonomika dabar atsigauna „skirtingais greičiais“, o augimo ir naujų galimybių šaltiniai yra besivystančiose šalyse. Per pirmąsias rugpjūčio savaites svarbiausi biržos indeksai smarkiai nukrito būtent dėl nuogastavimų, susijusių su didžiausių pasaulio ekonomikų būkle.

Norvegijos energetikos bendrovė „Statoil“ Šiaurės jūroje teigia atradusi du naftos kodus, kurie gali būti milžiniško vieno telkinio sudėtinės dalys. Šis atradimas, jei patvirtins, virs didžiausiu „Statoil“ lobiu nuo 1980 m.

Bendrovė „Shell“ pranešė, kad po naftos nuotėkio jai priklausančioje gavybos platformoje, įsikūrusioje per 180 km nuo Škotijos pakrantės, į Šiaurės jūrą išsiliejo apie 216 tonų naftos. Bendrovė įsitikinusi, kad nafta iš pažeisto vamzdžio nepasieks pakrantės.

Žvaigždėtas rugpjūčio dangus

Ramunė Lapas
Raimundas Marius Lapas

Muzikinė Ravinia vasara tęsiasi

Raimundas: Vasara jau eina į pabaigą, o jūs dar neatostogavote? Ištrūkite kartą kitą bent į Ravinia, kur jau daugiau kaip šimtą metų vyksta muzikiniai vasaros festivaliai. Tai puikus, tiesiog idealus gamtos kampelis Highland Park, netoli Michigan ežero, garsėjantis grožiu, švara, pasaulinio lygio muzika, gerais restoranais ir užkandinėmis (jau nekalbant apie nuostabius capuccino ledus!) bei mandagiais ir draugiškais darbuotojais.

Ramunė: Šio sezono naujiena – Ravinia besisvečiuojantys garsūs šefai – tikri virtuvės mocartai. Liepos mėnesį koncertų lankytojus savo patiekalais lepino iš Napa Valley atvykęs Christopher Kostov ir geriausio Čikagos itališko restorano „Spiaggia“ savininkas Tony Mantuano. Rugpjūčio mėnesį estafetę perima kiti du garsūs virėjai: Thomas Bow-

Menininkas iš didžiosios raidės – violončelininkas Yo-Yo Ma.

man iš Čikagos „iNG“ (18–19 d.) bei Rick Moonen iš Las Vegas (25–26 d.).

Raimundas: Bilietas paviljone ir garsaus šefo paruošta vakarienė, žinoma, puiku. Tačiau jeigu jūsų piniginė plonesnė, nenusiminkite – ne ką mažesnis malonumas yra mažytis piknikas gamtoje, lydimas neeilinių atlikėjų koncerto. Tai prieinama kiekvienam – bilietai į pievelę nebrangūs, tereikia atsivežti užkandžių ir gėrimų. Net jeigu neturite automobilio ar nenorite vairuoti, ir čia yra puiki išeitis – Chicago Northwestern keleivinis traukinys, kuris išleis jus prie pat parko vartų (www.metro-rail.com)

Nauji ir seni vardai

Ramunė: Vienas plius vienas visomet yra du, tačiau kai Yo-Yo Ma atlieka Čaikovski, aritmetikos dėsniai negalioja, tai – penki su pliusu. Atrodo, tiek metų žavėtasi jo grojimu, tačiau maestro scenoje kaskart atsiskleidžia naujai. Neveltui šis kinų kilmės Paryžiuje gimęs amerikietis pripažįstamas vienu geriausių mūsų laikų violončelininkų. Rugpjūčio 5 d. vakarą jis padovanojo gerbėjams dar vieną neeilinį koncertą, kartu su Čikagos simfoniniu orkestru atlikdamas du Čaikovski kūrinius. Ypač sužavėjo jo „Andante cantabile b-mažor“ – tokia tikslia ir tuo

Rufus Wainwright Ravinia scenoje interpretuoja Shakespeare.

P. Gipson nuotr.

Galingasis bosas-baritonas Bryn Terfel

pačiu žaisminga interpretacija. Ne menkliau nuskambėjo „Variacijos rokoko tema. Opus 33“. Scenoje Yo-Yo Ma jautėsi labai natūraliai – jis spaudė ranką dirigentui ir pirmajam smuikui, aistringai plojo orkestro nariams, glėbėsčiuodamasis nuoširdžiai vertino Maestro Conlon dirigavimą. Ką ir besakyti – Menininkas iš didžiosios raidės!

Raimundas: Stengiuosi būti objektyvus, todėl, nors ir kaip norėčiau dalinti pagyras į kairę ir į dešinę, ne visada tą darau. Liepos 27 d. nedaug žiūrovų susirinko į mecosoprano Je-katerina Semenčuk koncertą. Marrijos teatro Sankt Peterburg solistė, pastaruoju metu dainavusi ir Danijos Karališkoje operoje, ir Los Angeles operoje, o praėjusį sezoną Marinos vaidmenyje Musorgski operoje „Boris Godunov“ pirmą kartą pasirodžiusi New York „Metropolitan“, nemažai gastroliavusi Europoje, Šiaurės Amerikoje, Argentinoje, „Martin“ scenoje pasirodė blankiai. Pirmoje recitalio dalyje solistei nepavyko perduoti Čaikovski „Six melodies. Opus 65“ ciklo grožio – galbūt kliūtis buvo prancūzų kalba. Ne ką laisviau solistė pasijuto ir atlikdama šešis šio kompozitoriaus kūrinius rusiškai (išskyrus „Noči bezumnyje“). Gaila, bet ir Rachmaninov dainos antroje dalyje liko be ryškesnės interpretacijos – Semenčuk dainavo dažnai detonuodama, „prarydama“ žodžius. Tik bisui atlikti „Oči čornye“ ir senas Dargomyžski romansas kiek sušvelnino klausytojų nuomonę apie dainininkę ir praskaidrino niūroką vakaro nuotaiką. Plojimų užsitarnavo akompaniatorė Natalija Katiukova, pakeitusi tą vakarą skambinti turėjusį, bet ranką susižeidusį pianistą Craig Rutenberg. Ji ne kartą bandė gelbėti recitaliui dar nesubrendusios, o gal tiesiog ne savo repertuarą pasirinkusios (skambėjo daugiausia vyriškos dainos) Semenčuk.

Opera, opera, opera

Ramunė: Bet užtat buvome pamaloninti nuostabiu spektakliu po žvaigždėtu Ravinia dangumi liepos 30 d. Prisipažinsiu, važiauvau šiek tiek abejinga – daug kartų matyta opera, be to, koncertinis variantas... Tačiau Puccini „Tosca“ nuskambėjo galingai. Puikūs solistai (ypač sužavėjo baronas Scarpia – Bryn Terfel), o ir James Conlon, Ravinia festivalio muzikinis vadovas, diriguodamas operas pasijunta tarsi žuvis vandenyje. Ir

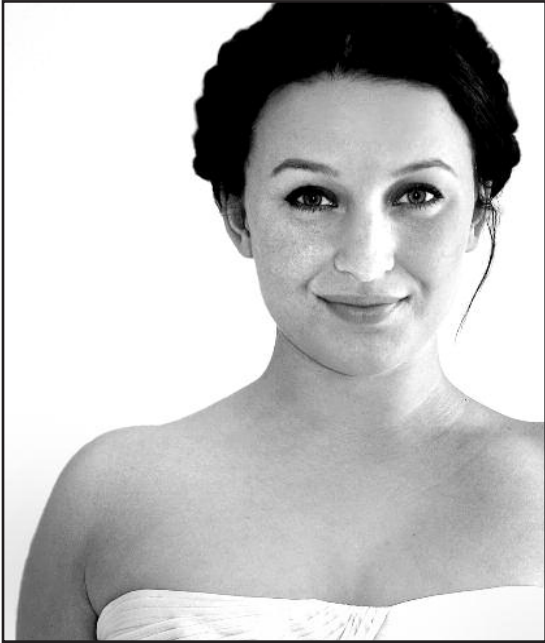
tą vakarą jis sugebėjo „išgauti“ iš solistų viską. O tai nėra lengva – juk nėra nei sceninių rūbų, nei dekoracijų, nei butaforijos, kurie padėtų solistams išsigyventi į vaidmenį. Tik orkestras, mikrofonas ir jų pačių vaizduotė.

Raimundas: Jei būtų leista išskirti tik vieną atlikėją, tai, be abejo, būtų Terfel. Šis Velse gimęs bosas-baritonas dainavo Scarpia su didžiule energija. Tiesiog pritrenkiančios jo galingo balso galimybės! Tuo pačiu stebino jo sugebėjimas sukurti vaidmenį keliais štrichais: šelmiškais žvilgsniais ir vienu kitu taupiu rankos mostu jis sugebėjo nupiešti šėtonišką policijos viršininko portretą. Jau septintą kartą į Ravinia atvažiuojantis Terfel čia surengė ir savo recitalį.

Ramunė: Handel „Orlando“ taip pat buvo maloni staigmena. Rugpjūčio 11 d. „Martin“ teatre įvyko šios gana retai atliekamos operos Ravinia premjera. Koncertiniame variante pagrindinį Orlando vaidmenį atlikęs Clint van der Linde – puikus dainininkas ir aktorius. Ypatinga vakaro staigmena buvo Julija Van Doren. Susirgus Susanne Ryden, pastaroji atliko Dorindos vaidmenį. Rusijoje gimęs sopranas nuo pat pirmųjų frazių užbūrė žiūrovus. Tai jauna dainininkė, kurios karjerą norisi atidžiai sekti.

Nuo lengvesnio žanro – prie klasikinio...

Raimundas: Rugpjūčio 14 d. Ravinia pirmą kartą pasirodė garsus pianistas, dainininkas ir dainų kūrė-

Šio Ravinia sezono atradimas – sopranas Julija Van Doren.

jas Rufus Wainwright. Muzikų šeimoje gimęs (mama – kanadietė Kate McGarrigle, tėvas – amerikietis Loudon Wainwright III), nuo 13 metų koncertuojantis popmuzikos atlikėjas pastaruoju metu šį bei tą pakeitė – pradėjo kurti operinę ir simfoninę muziką. Jo koncertas Ravinia tai ir atspindėjo: pirmoje dalyje Rufus su Čikagos simfoniniu, diriguojamu Jeffrey Kahane, atliko penkis Shakespeare sonetus, kuriems muziką jis pats sukūrė, o antroje dalyje grįžo prie savo senojo „aš“ – dainavo savo balades, akompanuodamas pianinu arba gitara. Kitų metų vasarį New York City Opera pakvies į Rufus Wainwright operos „Prima Donna“ premjerą; kūrinys jau buvo atliktas Manchesteri ir Toronto muzikos festivaliuose.

...ir atvirkščiai

Ramunė: Na, o kalbant apie pasukutiniąsias Ravinia sezono savaites, matome atvirkštinį dalyką: rimtoji muzika traukiasi į šalį, užleisdama vietą lengvesniems žanrams. Štai rugpjūčio 18–19 d. čia bus rodomas filmas „Lord of the Rings: The Fellowship of the Ring“. „Oscar“ laimėjusio Howard Shore muziką (tikrą simfoniją!) gyvai atliks Čikagos simfoninis orkestras. Ekranai bus ne tik paviljone, bet ir parke.

Raimundas: Viduramžių Prancūzijos miestai Perpignan, Montpellier ir Arles – ne tik romėnų amfiteatrų ir akviadukų, dailininkų Cezanne, Van Gogh bei Gauguin namai. Šis regionas žinomas ir kaip „Gipsy Kings“ valdos. Tai – unikalus muzikinis ansamblis, žiūrovų mylimas ir pačioje Prancūzijoje, ir karštojoje Brazilijoje, ir egzotiškoje Kinijoje, ir kaimyninėje Texas valstijoje. Šie vyrukai ne muzikuoja – jie leidžia savo sieloms prabilti tėvų, senelių, prosenelių garsais. Rugpjūčio 25 d. Ravinia dar sykį karštais plojimais pasitiks šauniąją šeimą iš Prancūzijos!

Ramunė: Rugpjūčio 26 d. čia vėl koncertuos legendinis estrados dainininkas Tony Bennett, šiemet švenčiantis savo 85-metį. Rugpjūčio 27–28 d. po 39 metų (!) pertraukos į Ravinia sugrįžta legendinė roko grupė „Chicago“. Rugsėjo 4 d. – Carrie Underwood koncertas. Tad jeigu šiemet dar nebuvote šiame festivalyje, turite puikių progų atsigriebti. Plačiau apie koncertus sužinosite apsikanę Ravinia svetainėje www.ravinia.org

Karališku laivu Viduržemio jūra!

STASĖ E. SEMĖNIENĖ

Nr. 16

Tiktai būdami Neapolio mieste gavome jos, pagaliau, paragauti. Ak, ir koks tai buvo skanumėlis! Galėjai liežuvį praryti ją bevalgydamas, net nebūdamas joks picos mėgėjas. Tuomet atskleidė mums picos „paslaptį“ ir savotiškai masinančią jos istoriją. Pasirodo, Neapolis yra tikroji gimimo vieta „Pizza Margherita“, kuri tradiciškai yra gaminama su itališku mozzarella sūriu, pomodoro (pomidoru) ir žaliu smulkučių (basil) (mūsų visažinanti rašytoja Danutė Brazytė-Bindokienė vadindavo „bazilika“) lapelių prieskoniu, pagarbiai atkartojant raudona, balta ir žalia – Italijos valstybės vėliavos spalvas. Toji pica buvo pavadinta „Margaritos“ vardu, kai ji buvo paduota karalienei Margherita, pastarajai apsilankius Neapolio mieste. „La vera pizza“ (tikra arba teisinga pica) yra kepama malkomis kūrenamoje krosnyje.

Kol bus beždžionės, bus ir britai!

Priplaukę Gibraltaro sąsiaurį bei uolėtą pusiasalį, britų užjūrio teritoriją, Didžiosios Britanijos koloniją, pasijutome tarsi ne pačioje Europoje esą. Viskas atrodė kitaip.

Tai nedidelė „karališkoji žemė“, vos tiktai dviejų kvadratinų mylių. Nepasizymi nei gyventojų gausumu, vargu ar bent daugiau nei apie 28,000 ten gyvena. Net ir patį pavadinimą sutrumpino, didesnę dalį nukirpdami, palikdami vien trečdalį šnekamosios kalbos posakio „Gib“ arba tiesiog „The Rock“ (Uola, Akmuo).

Iš laivo pėstute nukulniavus per miestą prie Akmens, vieliniu vagonėliu (talpinančiu gal 40 ar 50 turistų) užtempė mus visus į pat „Gib“ viršų. Pirmiausia smalsumą numalšino iš anksto lauktu vaizdo įdomumu. O jis nebuvo kasdieninis... Iš aukštumos – 1,396 pėdų – žvelgiant žemyn atrodė tartum apačioje tysojo patiestas spalvotas žemėlapis: štai ten tūno oro uostas, o netoliese ir uostas su mūsų laikina karališka buveine „Queen Mary 2“, įvairūs pastatai, kai kurie britiško stiliaus, judrus miesto judėjimas, it skruzdėlynas. Akys glostė tolimesnius tolius iki pat horizonto. Ar galima buvo tikėti „stebuklu“? Ogi mes tikrai matėme tolumoje kitą žemyną – Afriką su prasišovusiu Atlas kalnu, Ispaniją ir Maroką (Moraco)! Žavėjo žalsvai melsva Viduržemio jūra, žaidžiančiuose saulės spinduliuose kaitaliojanti savo spalvą, it kokia paika tuščiagarbė kokerė. Dangiškasis Architektas nepašykštėjo paberti pasaulyje meno ir grožio!

Keista, kaip aukštos civilizacijos bei gilios kultūros tautos nariai aklai tiki prietarais ir stipriai, tiesiog įsikandę jų laikosi. XVIII a. iš Afrikos kažkoku būdu atsibastė čia beždžionės. Dabar tų laukinių gyvūnų yra apie 250 ar 260(?) Šios dabartinės „garsenybės“ laisvėje yra vienintelės Europoje, neskaitant zoologijos sodų. Kažkas kažkada metė neapgalvotą posakį „Kol bus beždžionės, tol čia laikysis ir britų valdžia“! Na, ir paleista mintis stropiai vykdoma. Laukinukės po britų globos sparnu

yra puikiai prižiūrimos, maitinamos, lepinamos... O jos virto mikliomis akiplėiškomis vargšėmis. Tai bematant patys savo akimis įsitikinome. Net trejetas jų „pavaišino“ mus cirko spektakliu. Vienai turistei išėjus iš dovanų krautuvės su bulvių traškučių (potato chips) maišeliu, įgudus savo „amate“ nedorėlė žaibo greitumu šoko jai ant peties, griebė maišelį ir dingo kaip dūmas... Kitas dvi matėme, kaip viena jų užšokus ant turistės kuprinės, kabančios ant nugaros, mėgino ją atidaryti. Tik pastarosios vyras begėdė sugedėlę nuvijo šalin. O trečioji, turistei atsidarius rankinuką ir kažko beieškant, tučiuojau prisistatė būti „pagalbininke“ ir padėti jai krapštytis jame... Visa tai vis tiek dėjosi, nepaisant pardavėjo perspėjimo nesinešti maisto laukan. O kiti pareigūnai patarė matant beždžiones kalenant dantis, visiškai pasitraukti nuo jų, nepaisant, kaip ir patiktų jų pernelyg didis draugiškumas.

Šie nuotyčiai gyvai priminė, kai jaunystėje Londone, Anglijoje, lankantis Tower of London, gidė atskleidė kitą prietarą, griežtai laikomą tikrove.

Londono tvirtovės legenda

Tuomet, pasak vadovės Jane, Tower of London (TOL) (grupė pastatų, kur šimtmečiais buvo kalėjimas, skirtas aukštos padėties asmenims; tvirtovė ir karališkoji buveinė, dabar naudojami kaip ginklų sandėlis, kuriame laikomos Didžiosios Britanijos karalystės brangenybės – aibė karūnų su brangakmeniais, įvairiausi puošalai ir pan.) byloja šurpius istorinius įvykius. Štai XVI šimtetyje TOL pilies kieme Anglijos karaliaus Henry VIII valia bei galia buvo nukirstos galvos dviem (Anne Boleyn – antrai ir Catherin Howard – ketvirtai) iš jo šešių žmonių. Trečioji pagimdė liguistą sūnų ir netrukus pati mirė, su penktąja išsiskyrė, o šeštoji pragyveno jį patį, jam mirus 56 m. amžiaus. Anne Boleyn palikta 3 metų dukrelė Elizabeth po 22 m. atgavo tėvo sostą ir labai sėkmingai valdė Angliją 45 metus. Tas istorijos laikotarpis vadinamas „Elizabethan Age“ ir yra žinomas kaip literatūros suklestėjimo, kolonizacijos bei jūrų karalystės galybės laikas. Visas tas amžius laikomas vienu didingiausiu Anglijos istorijoje! Elizabeth buvo ir asmeniškai labai populiari. Ji liko visam gyvenimui netekėjusi – viengungė, nors turėjo aibes gerbėjų bei daug malonių mylimų asmenų. Elizabeth buvo vadinama „Virgin Queen“.

O va, prieš daug šimtmečiųėjo garsas nuo pat Škotijos skersai Thames upės apie varnus – kranklius (nepainioti su varna, angliškai „crow“, bet varnas, angl. „raven“), apipintus legendos bei mitų. Varnai TOL istorijoje vaidina itin svarbų vaidmenį. Legenda apie kranklius sako, jeigu jie nebekranksės TOL bokšto pastogėje, didysis baltas bokštas subyrės, ir baisi nelaimė apims visą Angliją.

Bus daugiau.

CHIRURGAI

Dr. PETRAS V. KISIELIUS
INKSTŲ, PŪSLĖS, PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
630-941-2609

ŠIRDIES IR KRAUJAGYSLIŲ LIGOS

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

AKIŲ LIGOS

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER
Akių ligos – chirurgija
150 E. Huron, Suite 1000
Chicago, IL 60611
Valandos susitarus
Tel. 312-337-1285

VIDAUS LIGOS

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos susitarus

SKAUSMO GYDYMAS

DR. RENATA VARIAKOJYTĖ
SKAUSMO GYDYMO SPECIALISTĖ
7600 W. College Drive
Palos Heights, IL 60463
Tel. 708-361-5550
Nugaros, kaklo, galvos, sąnarių bei kitų
skausmų gydymas

DANTŲ GYDYTOJAI

Dr. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S.79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-8101
Valandos susitarus

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai
4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
55 E Washington, Ste 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260

SKELBIMŲ SKYRIAUS TEL. 773-585-9500

I can show you how to get a high % yield on your money today. Take control of your IRA, Pension Plan, Savings, CD's and invest these monies in Private Mortgage Loans.

BUILD WEALTH IN A HURRY!

SKAMBINKITE
tel. 630-965-6608

These loans are secured by a 1st mortgage with low loan to value (LTV) ratios of 70% or less. Increase the yield on the same money you're investing now and see what happens!

Išėivijos muzikinio paveldo tyrimas

Atkelta iš 9 psl.

macijos tyrinėjant V. Jakubėno kūrybinio formavimosi laikotarpį, jo ryšius su mokytojo F. Schreker aplinka ir ISCM Berlyno padaliniu; Prachos muzikos muziejus, saugantis J. Kačinsko studijų metų rankraščius ir laiškus su čekų muzikais.

Šių metų spalio mėnesį man teks dar kartelį apsilankyti JAV ir nuodugniau ištyrinėti Putnam „ALK’o-je“ sukaupią medžiagą, susijusią su lietuvių emigrantų muzikine veikla, taip pat padirbėti J. Žilevičiaus-J. Kreivėno archyve, kur liko nemažai ankstesniais kartais neperžiūrėtų dokumentų, ir, kaip projekto vadovei, prižiūrėti visus mokslinius darbus bei su jo viešinimu susijusią veiklą.

Projekte jau darbuojasi Klaipėdos universiteto bibliotekos Retų dokumentų, kolekcijų ir rankraščių skyriaus vedėja Emilija Steponavičiūtė, išgarsėjusi kaip pavyzdinga dr. Kazio Pemkaus bibliotekos-archyvo tvarkytoja ir vedėja. Ji registruoja išėivijos periodinėje spaudoje išspausdintus straipsnius muzikinėmis tematikomis, kad ateityje dar būtų galima ne kartą jais remtis, tyrinėjant egzodo muziką. Už garso įrašų tyrimą yra atsakinga Klaipėdos universiteto Menų fakulteto Fonotekos ir garso įrašų laboratorijos vedėja Aukšė Valauskienė, kuri sistema duomenis apie lietuviškas plokšteles išėivijoje, nustatinėja jų saugojimo vietas, geriausiai išsilaikiusias senas plokšteles perkelia į skaitmeninę laikmenų (CD), kad įrašus būtų galima naudoti mokslinėms ir pedagoginėms reikmėms.

Visos šios medžiagos pagrindu bus atliktos chronologinės, sisteminės ir lyginamosios analizės, parengtas XX a. lietuvių muzikų migracijos kalendorius ir žemėlapis, nustatyta lietuvių egzodo muzikinio gyvenimo tipologija. Informacinė medžiaga bus patalpinta internetiniame tinklapyje „XX a. lietuvių muzikinė kultūra ir migraciniai procesai“, kuris veiks kaip Klaipėdos universiteto bibliotekos atviros prieigos duomenų bazė, o moksliniai vertinimai bus paviešinti 8 straipsniuose, 8 konferencijų pranešimuose ir 2 monografijose. Šių metų gegužės mėnesį prasidėjusio ir ketverius metus truksiančio projekto rezultatai prisidės prie muzikologinių tyrimų infrastruktūros plėtros, įgalins kaupti, puoselėti ir tyrinėti po pasaulį išlaškytą mūsų tautos kultūrinį paveldą.

Todėl norėčiau kreiptis į pokario metais Amerikon atvykusius lietuvius, turinčius savo asmeniniuose archyvuose kokios nors vertingos medžiagos, susijusios su muzikiniu gyvenimu (koncertinės programėles, afišas, bukletus, nuotraukas, garso įrašus), ar galinčius pasidalinti savo prisiminimais, spalio mėnesį kreiptis į mane per laikraštį „Draugas“ arba rašyti tiesiai į Klaipėdos universitetą (K. Donelaičio g. 4, Menų fakultetas, Klaipėda, LT-92144). Kiekvieno Jūsų indėlis padės praturtinti lietuvių muzikos istoriją abiejose Atlanto pusėse.

Prof. dr. Danutė Petrauskaitė – Klaipėdos universiteto Menų fakulteto Muzikologijos instituto direktorė.

Biržai praturėjo šešiais Garbės piliečiais

ANTANAS SEIBUTIS

Rugpjūčio 6-ąją Biržuose vykusios miesto šventės metu Biržų pilies rūmų salėje oficialių iškilnių metu buvo pagerbti naujieji Biržų miesto Garbės piliečiai

Jonas Mekas

arba jų artimieji. Šių metų vasario 19-ąją tokie vardai suteikti keturiems – monsinjorui Kazimierui Vasiliauskui (po mirties) (1922–2001), Sibiro kaliniui ir tremtiniui, Vilniaus arkikatedros klebonui, Vilniaus miesto Garbės piliečiui.

Po mirties garbingo vardo nusipelnė ir poetas, „Pavasario poezijos“, Jotvingių, Nacionalinės kultū-

ros ir meno premijų laureatas Jonas Strielkūnas (1939–2010).

Už ilgametę labdarinę veiklą, už pagalbą Lietuvos ligoninėms ir vaikų namams, už pagalbą Lietuvos valdžios institucijoms Biržų miesto Garbės vardo nusipelnė ir Vokietijoje gyvenantis verslininkas Aleksandras Zeltinis.

Biržų Garbės piliečiu tapo ir galiūnų sporto atstovas, garsinantis Biržus, Vilnių ir Lietuvą visame pasaulyje, 6 kartus Arnold Schwarzenegger turnyro JAV nugalėtojas, daugkartinis pasaulio ir Europos čempionas bei rekordininkas Žydrūnas Savickas.

Birželio 30-ąją garbingas vardas suteiktas ir New York JAV gyvenančiam kinematografininkui, poetui, gimtųjų „Semeniškių idilių“ autoriui, daugelio avangardinio kino festivalių laureato, Kansas (JAV) ir Vytauto Didžiojo universitetų garbės daktarui Jonui Mekui.

Pats „jauniausias“ Biržų miesto Garbės pilietis – liepos 28-ąją tokį vardą gavęs skulptorius, ilgametis Vilniaus dailės instituto dėstytojas, humanitarinių mokslų daktaras, profesorius, Jonavos Garbės pilietis Konstantinas Bogdanas.

SIŪLO DARBĄ

Immediate Positions available for
CDL/Mover for Skokie based household goods moving company. Good pay & benefits available. Must be at least 21 years of age.
Call Jacob 847-980-0906

Roman ir Donna Vanagūnas, gyvenantys **Winfield, IL**, pratęsė laikraščio prenumeratą ir paaukojo „Draugui“ 50 dol. auką. Tariame nuoširdų ačiū.

Dr. Petras Avižonis, gyvenantis **Park City, UT**, pratęsdamas metinę „Draugo“ prenumeratą paaukojo laikraščiai 50 dol. auką. Nuoširdžiai Jums dėkojame.

Aldona Panka, gyvenanti **Oak Lawn, IL**, pratęsė laikraščio prenumeratą ir kartu paaukojo „Draugui“ 50 dol. auką. Nuoširdžiai Jums dėkoja

ATLANTIC Express Corp.

1-800-775-SEND
www.atlanticexpresscorp.com

Ocean Freight

Krovinių gabenimas laivu į visas pasaulio šalis.

Air Freight

Krovinių gabenimas lėktuvu į visas pasaulio šalis.

Auto Export

Automobilių pirkimas bei siuntimas į visas pasaulio šalis.

Trucking

Krovinių pervežimas visoje Amerikoje.

Small Packages

Smulkių siuntinių siuntimas bei pristatymas į namus Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje

8801 78th Ave **Bridgeview, IL 60455** Tel. 1 708-599-9680
Fax. 1 708-599-9682 Tel. 1 800-775-7363

Laima, Bronius ir Rūta Nainiai prie a. a. Bronės Nainienės kapo. Rimo Griškelio nuotr.

Pavardeniui ir mes...

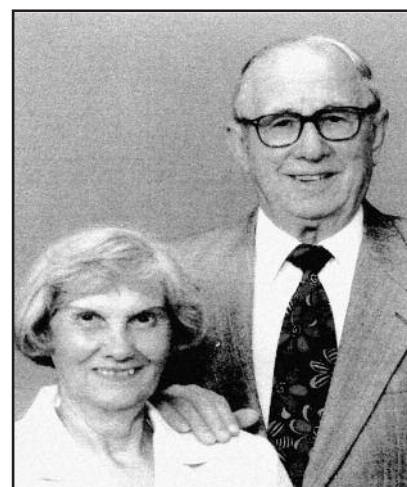
A. a. B. Nainienę prisimenant

IRENA KRIAUČELIŪNIENĖ

2011 m. rugpjūčio 6 d. Broniaus Nainio šeima ir draugai susirinko į Šv. Kazimiero kapines prie a. a. Bronės Nainienės paminklo, kurį su tinkama malda pašventino kun. Antanas Saulaitis, SJ.

Paminklo granite – dukters Laimos ir anūkės kūrinys – didelė tulpė ir mažas paukštelis. A. a. B. Nainienė buvo gabi piešimui. „Dabar, būdama Aukštybėse prie Dievo kojų, ji bus patenkinta kūrinium“, – sakė dukra Laima.

Iškilmės baigėsi Dievo Motinos Marijos palaimos visiems prašymu ir giesmės „Marija, Marija“ giedojimu.

Bronė ir Bronius Nainiai
2005 m. Kalėdos

kindavo duris dienos darbui, o vakare užrakindavo nežinomam rytojui.

Išteigius Pasaulio lietuvių centrą, Bronė, Alė Karaliūnienė, Irena Kazlauskienė ir keletas vyrų susibūrė į Kultūrinių renginių komitetą. Komitete dirbo 40–50 asmenų. Kartu su komiteto nariais a. a. Bronė puoselėjo lietuviškus papročius, stengėsi išlaikyti mūsų tautos tradicijas, organizavo kultūrinius renginius, skirtus PLC paremti. Pirmasis renginys įvyko 1990 metais. Centro sodelyje pirmą kartą buvo pakelta trispalvė vėliava. Su džiazmo ašaromis akyse giedojome himną, tikėdami laisva Lietuva.

B. Nainienės pastangomis PLC sodelyje pastatyta skulptūra „Partizano motina“ (skulptorius Ramojus Mozoliauskas).

Darniai dirbantis Kultūros komitetas Centro išdą papildė 50,000 dolerių.

2000 m. PLC buvo surengtas B. Nainienės pagerbimas. Dėkodama už dėmesį jos asmeniui, ji kalbėjo: „Gyvenime mane lydėjo Dievas, šeima ir draugai. Aš visiems dėkinga. Ne kartą mūsų gyvenimą užtemdo debesys, iduria aštrūs rožių dygliai. Kas nors mus turi jungti šioje žemėje. Būkime vieningi, jei ne darbais, tai žodžiais – rytojus nežinomas.“ Su pasitikėjimu ji žengė duobėtu gyvenimo keliu, neprarasdama pusiausvyros.

Mes dėkingi Tau, Brone, už viską, ką Tu mums davei. Baigti noriu poeto Santvaro žodžiais:

*Per vieną tamsumą keliauju,
Į vieną Dievą visada meldžiuos
Tegul ateina meilė mūsų meilėn
Tegul užgęsta sutemos gyvenimuos
skurdžiuos.*

*Pavardeniui nuplauks gyvenimas,
Pavardeniui ir mes...*

*O kas išpės, į kokį krantą
kuri vilnis išmes?*

(Grazina Tulauskaitė)

A. a. Bronė per anksti nuplaukė į Amžinos ramybės namus, palikusi numylėtą šeimą, planuotus darbus, kuriuos skyrė žmogui. Mes a. a. Bronę pažinojome kaip talentingą moterį. Kalbėti apie savo gyvenimą ji nemėgo. Žinojome, kad anksti mirus jos tėvui, motina augino penkias dukteris. Bronės švelni siela subrendo moteriškoje aplinkoje – čia ji išmoko mylėti ir buvo mylima. Kad ir jaunatviškai švietė jos veidas, bet dažnai jos akis vilgė ašaros. Galvojo ji apie Lietuvoje paliktus gimines ir savo šeimą.

Matėme ją skubančią, bėgančią ar su kuo kalbančią. Šiais laikais mums visiems trūksta laiko, tačiau savo brangioms dukterims Laimai ir Rūtai Bronė laiko visada rasdavo. Jas išauklėjo meilės tautai ir jos kalbai dvasia. Jos meilės ugnelę jautė ir vyras Bronius, du anūakai bei žentai V. Garbonkus ir K. Sušinskas.

Šeimoje a. a. Bronė visada jautė vyro Broniaus dvasinę paramą. Abu buvo vienos širdies junginys – susieti protu ir meile. Jei kartais vyras pertraukdavo Bronės ilgą pokalbį su dukromis: „Bronele, ar tau nepabodo kalbėti?“, jos atsakymas būdavo: „Tėveli, vaikas tai bankas – kiek idėsi, tiek išimsi. Ir su palūkanomis!“ Jos žodžiai pasitvirtino.

Dažnai, skubėdama į „darbą“ Pasaulio lietuvių centre, sustodavo bažnyčioje maldai – su Dievo raktu atra-

Tikru laikytas G. G. Byron laiškas – klastotė

Morristown nacionalinio istorinio parko New Jersey rinkinyje daugiau kaip 50 metų buvo saugomas netikras britų romaninės poezijos klasiko lordo George Gordon Byron laiškas.

New Jersey muziejui laišką, kurį, kaip buvo manoma, 1822 metais parašė lordas Byron, padovanojo vienas bankininkas ir kolekcionierius. Dokumentas buvo laikomas vienu vertingiausių muziejaus rinkinio egzempliorių.

Pastaruosius 25 metus laiškas buvo muziejaus saugykloje, bet šiais metais jis buvo perduotas Madison

mieste esančiam privačiam Drew University, kur vyks didelė paroda apie Byron.

Universitete buvo nuspręsta patikrinti laišką. Pakonsultuoti buvo paprašytas žinovas iš New York viešosios bibliotekos. Per tyrimą paaiškėjo, kad laiškas, neva adresuotas kapitoniui John Hay, neturi jokios vertės. Laiško, kuris buvo parašytas praėjus pusei po poeto mirties 1824 metais, autorius nežinomas.

Tuo tarpu Drew University mano, jog klastotė vis tik bus rodoma parodoje, kad studentai susipažintų su ja.

BNS

LIETUVOS PARTIZANŲ
GLOBOS FONDUI AUKOJO

- \$1,000** The Oak Tree Philanthropic Foundation per dr. Daną Maciūnas-Mockus, Chula Vista, CA (viso \$4.000).
- \$300** Nemira Šumskis, Chicago, IL (viso \$2,300).
- \$250** Agota Tiškus, Chesterfield, MO (viso \$825).
- \$200** Laima Baltrėnas, Glendale, CA (viso \$1,200); Antanas ir Danutė Bobelis, Massapequa Park, NY (viso \$1,800); Kęstutis Černis, W. Bloomfield, MI (viso \$1,450); John ir Agatha Dancy, Redondo Beach, CA (viso \$1,600); Algimantas Druseikis, Rochester, NY (viso \$500); Mindaugas ir Lydia Griauzdė, Riverside, IL (viso \$900); John Jasin, Potomac, MO (viso \$900); Danguolė Jurgutienė, W. Bloomfield, MI (viso \$2,400); Victoria Karaitis, Union Pier, MI (viso \$900); dr. Birutė Kasakaitis, Oak Lawn, IL (viso \$2,075); Alfonse Krisciunas, Indian Head Park, IL (viso \$1,400); Vitalis Lembertas, Santa Monica, CA (viso \$2,200); Dale Mečkauskienė, Fishers, IN (viso \$1,300); kun. Vytaš Memėnas, Shorewood, IL (viso \$2,100); Victor ir Leokadia Milukas, Plainview, NY (viso \$2,800); Mindaugas ir Sofija Putrimai, Toronto, Ont, Canada (viso \$600); Joseph Skrinska, Eastlake, OH (viso \$600); Richard Slepetyš, Brick, NJ (viso \$360); Joana Stoškus, Palos Park, IL (viso \$640); Ruth K. Thon, Monroeville, PA; Vincas Urbaitis, Mayfield Hts, OH (viso \$2,420); Asta Veličkaitė, Chicago, IL (viso \$1,100).
- \$150** Genė Kikilas, Kenosha, WI (viso \$750).
- \$100** Apolonia Andrasiunas, Orland Park, IL (viso \$1,079); Janina ir Feliksas Bobinai, Berwyn, IL (viso \$823); Eugenia Budelskis, Shiller Park, IL (viso \$125); Ronald Jakaitis, Colorado; Dalia Jakienė, Blue Bell, PA (viso \$650); John Kascukas, Chicago, IL (viso \$325); Algis Kazlauskas, Orland Park, IL (viso \$4,040); Walter Klosis, Glendale, NY (viso \$1,110); Marija Kriščiūnas, Burlington, IA (viso \$750); John Kuncas, Export, PA (viso \$150); Jina ir Gediminas Leškiai, West Hills, CA (viso \$530); Juozas Mačiulaitis, Sunny Hills, FL (viso \$1,250); Bronius Nainys, Lemont, IL (viso \$600); Patricia Nelia Paulauskas, Chicago, IL (viso \$300); Vanda Petkus, Park Ridge, IL (viso \$950); Egidijus ir Vida Radvenis, Glendale, CA (viso \$1,100); Danutė Rožėnaitė (Dana Trotter); Racine, WI (viso \$2,500); Regina Setikas, Fair Haven, NY (viso \$650); Victor Tamashunas, Ames, IA; Alfonsas Tumas, Simi Valley, CA (viso \$775); Antanas ir Viktorija Valavičiai, Chicago, IL (viso \$1,400).
- \$75** Rimantas Bitenas, Bronxville, NY (viso \$600); Vytautas Grauzinis, Elgin, IL (viso \$1,405).
- \$60** Marie Kapacinskas, Chicago, IL (viso \$340).
- \$50** Valerija Aukštikalnis, Boston, MA (viso \$1,450); Elena ir Will Barnet, New York, NY (viso \$150); Natalia Bielinis, Cleveland, OH; Alfons Bimbiris, Boise, ID (viso \$200); Roma Čepulis, Willoughby, OH (viso \$700); Černius Vytautas, Glendale, CA (viso \$90); Jurgita Gvidas, Naperville, IL (viso \$150); Emilija Kantienė, Chicago, IL (viso \$300); Genovaitė Kaufmanas, Alexandria, VA (viso \$280); Gražina Kenter, Dansbury, CT (viso \$950); Lucy Kikilas, Kenosha, WI (viso \$650); Richard Klementavičius, Gulf Breeze, FL (viso \$450); Irena Jankauskas, Germantown, MD (viso \$135); Irena Kriaučeliūnienė, Burr Ridge, IL (viso \$2,100); Gytis Kriškčiūnas, Chula Vista, CA (viso \$250); Šarūnas Landys, Solaba Beach, CA; Henrikas Laucius, Union Pier, MI (viso \$760); Alex Lauraitis, Palos Heights, IL (viso \$250); Algimantas Majauskas, Rochester Hills, MI (viso \$350); Raminta ir Algirdas Marchertas, Lemont, IL (viso \$544); kpt. Albert Mikutis, Philadelphia, PA (viso \$705); Margarita ir Vaclovas Momkai, Chicago, IL (viso \$620); Algirdas Norvilas, Oak Lawn, IL (viso \$300); Ona Norvilas, Lemont, IL (viso \$905); Antanas Osteika, Warren, MI (viso \$680); Emilija Pakštienė, Chicago, IL (viso \$465); Aleksandras Petrauskas, Euclid, OH (viso \$705); Vladas ir Gražina Pleckaitis, Richmond Heights, OH (viso \$375); Česlova Pliūrienė, Wyandotte, MI (viso \$95); Antanas ir Dalilė Polikaitis, Westlake Vlg., CA (viso \$500); Vytautas Prialgauskas, St. Pete Beach, FL (viso \$300); Kazys ir Danuta Razma, Westchester, IL (viso \$165); Kostas Stankus, Homer Glen, IL (viso \$793); Alma Vilkas Stočkus, La Canada, CA (viso \$165); Narimantas ir Janina Udrys, Farmington Hills, MI (viso \$525); Edmundas ir Maria Vasiliauskas, (viso \$420); Regimantas Vedegys, Union Pier, MI (viso \$350); Aldona Venckunas, Santa Monica, CA (viso \$715); Daina Variakojis MD, Chicago, IL (viso \$320); A. Varitas, Buffalo, NY; Jonas Zabukas, Darien, IL; dr. Antanina Žmuidzinas, Brooklyn, NY; Vanda Zelenis, Reseda, CA (viso \$100); Al Zolynas, Escondido, CA (viso \$125); Aukotojas prašė neskelbti, Strafford, NH (viso \$250).
- \$40** Liuda Butikas, Plainfield, IL (viso \$280); Antanas Lingis, Burbank, IL

Brangaus vyro ir tėvelio

A † A
GEORGE KAMBEROS

netekus, mūsų nuoširdi užuojauta šiame liūdesy jo žmonai DAIVAI, sūnui JUOZUKUI bei visai šeimai ir artimiesiems.

*Tautinių šokių grupė
„Lietuvos vyčiai”*

- (viso \$420); Antanas ir Žibutė Masaitis, Delran, NJ (viso \$465); Vladas Sinkus, Lemont, IL (viso \$480); Zenonas Sukys, Chicago, IL.
- \$35** Kęstutis Keblys, Baton Rouge, LA (viso \$190).
- \$30** Algis Garolis, Portland, OR (viso \$235); Petras Jadviršis, Chicago, IL (viso \$295); Vaclovas Kleiza, Lemont, IL (viso \$110); Aleksandras ir Dale Spokas, Broomfield, CO; Julius Staniskis, Macedonia, OH (viso \$180); Gerald Tamkutonis, Chicago, IL (viso \$390); Aldona Tamulionis, Saint Petersburg, FL (viso \$392); Sigutė Užupis, Worth, IL (viso \$575).
- \$25** Karolis ir Liucia Avižieniai, Orland Park, IL (viso \$175); Nijolė Baronienė, Lemont, IL (viso \$50); Aldona Brazis, Palos Heights, IL (viso \$50); Algirdas Česnavičius, Richmond Hill, NY (viso \$925); Jeronimas Gaizutis, Western Springs, IL (viso \$315); Algimantas Gečys, Huntingdon Valley, PA (viso \$170); Ona ir Jonas Gradinskas, Chicago, IL (viso \$420); Virginija ir Algimantas Gureckas, Germantown, MD (viso \$225); Danguolė Ilginis, Palos Hills, IL (viso \$85); Rimas Yurkus, Denver, CO (viso \$50); Irena Jonynas, Chester, IN (viso \$125); Jonas Jonynas, Berlin, CT (viso \$245); Donata Karuža, Oak Lawn, IL (viso \$815); Maria Kucinienė, Downers Grove, IL (viso \$50); Marija Kuprys, Riverside, IL (viso \$250); Elena Majauskas, Chicago, IL (viso \$245); Jonas Mikulionis, Sterling Hts, MI (viso \$405); Joseph ir Diana Noreika, Beverly Shores, IN (viso \$380); Maria Palys, Richmond Hill, NY (viso \$115); Vygand Petravičius, Kenosha, WI (viso \$310); Antanas ir Emilija Pauzuolis, Chicago, IL (viso \$355); Margaret Petrikas, St. Petersburg, FL (viso \$275); Janina Šalna, Lemont, IL (viso \$225); Irena Paliulis, Darien, IL (viso \$175); Vytautas Šarka, Cashiers, NC (viso \$200); Stasė Šiaučiūnas, Cicero, IL (viso \$525); Jurgis ir Danutė Vidžiūnas, Chicago, IL (viso \$300).
- \$20** Aldona Andrijonas, Oak Lawn, IL (viso \$70); Joseph J. Blazys, Holliston, MA (viso \$190); Veronika Bobinienė, Chicago, IL; Regina Dapkus, Osterville, MA (viso \$340); Zenonas Dučmanas, Wickliffe, OH (viso \$180); Aniceta Giedraitienė, Willowick, OH (viso \$170); Zigmąs ir Virginia Grybinas, O Fallon, IL (viso \$405); Elena Jasaitienė, Saint Petersburg, FL (viso \$280); Aldona Jesmantas, Riverside, IL (viso \$338); dr. Peter Jokubka, St. Pete Beach, FL (viso \$200); Vytautas Jonaitis, Grand Rapids, MI (viso \$110); Irene Juodaitis, Holden, MA (viso \$200); Edward Juskaitis, Oak Lawn, IL (viso \$120); George Juskaitis, Mission Viejo, CA (viso \$135); Aldona Kavaliūnas, Waukegan, IL (viso \$190); Joseph Kalvaitis, Chicago, IL (viso \$155); Kazys ir Liolė Kizlauskas, W. Bloomfield, MI (viso \$110); Valentinas Krumpelis, Willow Springs, IL (viso \$60); Stasys Kungys, Fairfield, CA (viso \$425); Ancius ir Birutė Laniauskas, Carol Stream, IL; Jurgis Leskauskas, Naperville, IL (viso \$160); Ferdinand Lucka, Mattituck, NY (viso \$80); Peter Narutis, Westchester, IL (viso \$40); Birutė Navickienė, Lemont, IL (viso \$225); Regina Palubeckas, Northborough, MA (viso \$40); Valeria ir Jonas Pleirys, Chicago, IL (viso \$195); Sofia Pumputis, Downers Grove, IL (viso \$80); Vacys Rociūnas, Independence, OH; Ramunė Račkauskas, Oak Lawn, IL (viso \$45); John Radas, Livonia, MI (viso \$70); Ritonė ir Teodoras Rudaičiai, Lemont, IL (viso \$190); Dana Slenys, Hinsdale, IL (viso \$80); Dalia Zikas, Canton, MA (viso \$145); Anonimas aukotojas.
- \$15** Audronė Bernatavicius, Berwyn, IL (viso \$115); Jadvyga Kliorys, Cleveland, OH (viso \$75); Andrew Poskus, North Weymouth, MA (viso \$80).
- \$10** Marija Arštikys, North Riverside, IL (viso \$80); Aldona Baltch MD, Menands, NY (viso \$60); Joana Pumputis, Middletown, NY (viso \$75); Vida Sakevičius, Hometown, IL; Danutė Velavičienė, Sunny Hills, FL; Valeria Wolf, Park Forest, IL.
- \$5** Aukotoja, prašiusi neskelbti pavardės, Palos Hills, IL (viso \$40).

Pagerbdama vyro **a. a. PETRO PELECKO** 3-jų metų atminimą, Birutė Peleckienė ir šeima, Chicago, IL, Lietuvos Partizanų Globos fondui aukoja \$100 (viso \$345).

Pagerbdama **a. a. ALBERTO ŠIURYLOS** atm. Ona Adomaitienė, Sunny Hills, FL, Lietuvos Partizanų Globos fondui aukoja \$200 (viso \$1,530).

A. a. Petro Pelecko ir a. a. Alberto Šiurylos giminėms bei artimiesiems L.P.G. fondas reiškia nuoširdžiausią užuojautą.

Pranešame L.P. G. aukotojams, kad Internetė ir „Drauge” pasirodžiusios žinutės apie atimtą „Tax Exemption” statusą **nėra teisingos**. L.P.G. fondas tebeturi tą patį (Fed. Tax ID #36-3163350) numerį ir aukos nurašomos nuo federalinių mokesčių.

Širdingai dėkojame visiems, dosniai aukojusiems L.P.G. fondui.

Lietuvos Partizanų Globos Fondas (L.P.G. fund)
2711 West 71st St., Chicago, IL 60629

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

■ **ALRK Moterų sąjungos kuopa Nr. 3** rugpjūčio 20 d., šeštadienį, rengia šventąją kelionę į Shrine of Christ's Passion (10630 Wicker Ave., Saint John, IN). Išvykstame autobusu nuo Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos bažnyčios (Marquette Park) 10 val. r. Grįšime 5 val. p. p. Visus norinčius dalyvauti kelionėje prašoma kreiptis į Angelę Leščinskienę (tel. 773-582-7452) arba į Kasutę Venckutę (tel. 708-422-6214).

■ **Balzeko lietuvių kultūros muziejuje** (6500 S. Pulaski Rd., Chicago, IL) penktadienį, rugpjūčio 26 d., 7 val. v. bus rodomas 2010 m. režisieriaus Peter Weir sukurtas filmas „Kelias atgal“ („The Way Back“). Filmas pastatytas Sławomir Racwicz, Antrojo pasaulinio karo lenkų kilmės belaisvio, knygos motyvais. Trukmė 2 val. 13 min. Filmas bus rodomas anglų kalba. Įėjimas – 5 dol. Daugiau informacijos tel. 773-582-6500 arba www.balzekasmuseum.org

■ **Rugsėjo 3–4 d., šeštadienį–sekmadienį**, Jaunimo centre, Čikagoje, vyks JAV LB Archyvų komiteto rengiama Archyvų ir bibliotekų konferencija. Pradžią 9 val. r. Rugsėjo 4 d., prieš pradėdant konferencijos darbą, 9 val. r. Tėvų jėzuitų koplyčioje bus aukojamos šv. Mišios.

■ **Pranešame, kad pakeista Pasaulio lietuvių centro Vasaros gegužinės data.** Gegužinė PLC sodelyje įvyks sekmadienį, rugsėjo 4 d., 12 val. p. p. Kviečiame visus dalyvauti šioje šventėje, susitikti su draugais, skaniai pavalgyti, pasidžiaugti smagia muzika ir išbandyti laimę loterijoje.

■ **Šiluvos atlidai Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijoje** (Marquette Park) prasidės rugsėjo 4 d. ir tęsis iki rugsėjo 11 d. Savaitės dienomis šv. Mišios bus aukojamos 10 val. r. Sekmadienį, rugsėjo 11 d., visus kviečiame į Šiluvos atlidų uždarymą ir procesiją. Atlaiduose dalyvaus prelatas Edmundas J. Putrimas, prelatas Jonas A. Kuzinskas, kun. Vytautas Kirka iš Kaišiadorių vyskupijos Lietuvoje ir parapijos administratorius

kun. Jaunius Kelpšas. Šiluvos atlidų procesija ir uždarymas sekmadienį bus rugsėjo 11 d. Po šv. Mišių – pietūs parapijos salėje.

■ **Karolinos Kunčinaitytės tekstilės parodos** atidarymas Čiurlionio galerijoje vyks rugsėjo 9 d., penktadienį, 7:30 val. v. Atidaryme dalyvaus autorė.

■ **JAV LB Cicero apylinkės lietuviai** rugsėjo 11 d. po 9 val. r. lietuviškų šv. Mišių, 10 val. r. įprastoje kavinėje minės Tautos dieną. Pagrindinė kalbėtoja istorikė, „Draugo“ bendradarbė Violeta Rutkauskienė. Visus, besidominčius mūsų tautos istorija, kviečiame pasiklausyti įdomios paskaitos. Bus kugelio vaišės.

■ **Rugsėjo 25 d., sekmadienį, Lietuvių Tautinėse kapinėse** (8201 S. Kean Ave., Justice, IL 69458) vyks iškilmingas kapinių 100-mečio minėjimas. Pradžią 12:30 val. p. p. Po minėjimo 1 val. p. p. Willowbrook Ballroom (8900 S. Archer Ave., Willow Springs, IL 60480) vyks jubiliejiniai pietūs ir dokumentinio filmo apie Lietuvių Tautines kapines premjera. Vietas užsisakyti prašoma tel. 708-458-0638.

IŠ ARTI IR TOLI...

■ **Rugpjūčio 20–21 dienomis New Jersey** vyks antrasis krepšinio turnyras Artūro Karnišovo taurei laimėti. Pradžią šeštadienį, rugpjūčio 20 d., 9 val. r. Seton Hall University (400 S. Orange Ave., South Orange, NJ 07079). Po varžybų Estų namuose (4 Cross St., Veterans Hwy., Jackson, NJ) vyks vakaronė. Informaciją suteiks Stanislovas Kavaliauskas tel. 917-572-2045; el. paštu herbysta@yahoo.com arba Dainius Sakavickas tel. 732-552-9818.

■ **Brangūs neringiečiai! Išgriuvę medžiai užklojo Kliūčių taką, priėjimą prie Beržų šventovės, keliuką į Phelps ir t. t.** Kviečiame burtis į elektrinių pjūklų talikos būrelį! Norinčius šį rudenį talkininkauti Neringoje, kviečiame parašyti el. paštu dainora@neringa.org

Jadvyga Pliksnys, gyvenanti **South Boston, MA**, tapo „Draugo“ garbės prenumeratorė. Šią skaitytoją „Draugas“ lankys dar vienerius metus. Nuoširdžiai dėkojame už tai, kad mus skaitote ir sveikiname tapus garbės prenumeratorė.

Kvietimas registruotis JAV LB XIX tarybos III sesijai

Gerbiami JAV LB XIX tarybos ir Krašto valdybos nariai, apygardų/apylinkių pirmininkai,

JAV LB XIX tarybos III sesija vyks š.m. spalio mėn. 7–9 dienomis **Renaissance Newark Airport Hotel** (1000 Spring St., Elizabeth, NJ 07201; Tel. 908-436-4600; faksas 908-436-4700. Daugiau informacijos apie šį viešbutį galite surasti internete adresu www.Renaissancenewarkairport.com)

Kambarius būtina užsisakyti iki š. m. rugsėjo 16 d. tel. 866-234-7535, pažymint, kad prašote sutartinės JAV LB suvažiavimo kainos (99 dol. parai + mokesčiai). Užsakant kambarius reikia paminėti, kad atvykstate į „Lithuanian American Community Annual Meeting“.

Atskristi patogiausia į Newark Liberty International Airport.

Sesijos registracijos mokestis – 250 dol. asmeniui.

Daugiau informacijos suteiks JAV LB Elizabeth (NJ) apylinkės pirmininkas Laurynas Misevičius tel. 732-317-9195; el. paštu larrykaunas@yahoo.com arba šios apylinkės išdininkas Rimantas Bitėnas tel. 914-961-7041; el. paštu rbbitenas@aol.com

Laurynas Misevičius ir Rimantas Bitėnas

Santaros-Šviesos 58-ame suvažiavime rugsėjo 9 d.

pranešimą

„Klajonė po Ričardo Gavelio romanus“

skaitys

prof. **Violeta Kelertienė**.

V. Kelertienė ilgus metus vadovavo PLB Lituaniistikos katedrai University of Illinois at Chicago, yra parengusi ir išleidusi keletą knygų, tarp jų „Baltic Postcolonialism“ (2006).

Šiuo metu Kelertienė yra vizituojanti University of Washington Skandinavistikos katedros mokslininkė.

Violeta Kelertienė.

„Draugo“ archyvo nuotr.

„DRAUGO“ KNYGYNĖLIS

„Draugo“ knygynėlio adresas: 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629.

„Medininkai“

Medininkų pilis – Lietuvos Didžiosios Kunigaikštijos mūrinė gardinė (aptvarinė) pilis Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje, 31 km nuo Vilniaus centro, netoli Medininkų, pastatyta XIV amžiuje. Medininkų pilis neturėjo savo kuni gaikščio, ji atliko grynai gynybinę funkciją išorės priešui atremti.

Savo didumu stebinanti pilis, kaip ir daugelis Lietuvos pilių – apgriuvusi, nors reikia pasakyti, apgadinta ji buvo mažiausiai. Buvo nutarta ją atstatyti. Sumanymą ėmėsi vykdyti Lietuvos Paminklosaugos departamentas ir Lietuvos kultūros fondas. Pagal architektų darbų vadovo J. R. Glemžos (1993 m. laimėjo konkursą), M. Mikulionytės ir konservatoriaus J. Mendelevičiaus projektą

1994–2000 m. buvo atstatomas pilies donžonas, konservuotos gynybinės sienos, restauruota dalis sienų XIII a. plytų mūro, sienos uždengtos apsauginiais čerpiniais stogeliais. Donžono atstatymo darbus rėmė Amerikos lietuvių inžinierių architektų sąjungos Medininkų pilies atstatymo fondas, įsteigtas 1992 m. sausio 17 d. Čikagoje ir išleidęs keletą leidinio „Technikos žodis“ numerių, skirtų Medininkų pilies atstatymui. Deja, dėl prenumeratorių sumažėjimo leidinio leidimas buvo nutrauktas.

2007 m. Medininkų pilies atstatymo fondas išleido leidinį „Medininkai“. Tai bibliografinis leidinys, skirtas Medininkų pilies atstatymo projektui. Jį sudaro Fondo pranešimai ir laiškai, Lietuvos mokslininkų straipsniai, pasikalbėjimų ir diskusijų aprašymai, spausdinti Amerikos lietuvių inžinierių ir architektų sąjungos žurnalo „Technikos žodis“ numeruose. Rinkinio sudarytojas – Vytautas Pesekas.

Kam įdomi šio Fondo istorija, leidinį gali įsigyti „Draugo“ knygynėlyje. Knygos kaina – 13 dol. Knygą galima įsigyti paštu, pridėdant 9,75 proc. mokestį, užsisakant IL valstijoje. Persiuntimo kaina – 5 dol. Persiunčiant daugiau knygų, už kiekvieną papildomai siunčiamą knygą – 2,5 dol. siuntimo mokestis. Prieš perkant prašome paskambinti administracijai tel. 773-585-9500.

Paruošė **L. A**

SKELBIMAI

Advokatas Jonas Gibaitis

30 metų darbo patirtis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. 773-776-8700
Toll free 24 hr. 888-776-6742
Darbo val. nuo 8:30 v.r. iki 5 v.p.p.
Šeštad. 8:30 v.r. iki 12:30 v.p.p.
www.johngibaitis.com
gibaitis@aol.com

Advokatas GINTARAS P. ČEPĖNAS

6436 S. Pulaski Rd.,
Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos susitarus

Advokatas VYTENIS LIETUVNINKAS

4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvės nuo „Draugo“)

Tel. 773-284-0100

Namams pirkti paskolas
duodamos mažais mėnesiniais
įmokėjimais ir prieinamais nuošimčiais.
Kreipkitės į
Mutual Federal Bank,
2212 West Cermak Road.
Tel. (773) 847-7747